

Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2019

AUTORZY:

WYDZIAŁ ROZWOJU SPOŁECZNEGO URZĘDU
MIEJSKIEGO W GDAŃSKU

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE
W GDAŃSKU

Spis treści:

1. Wprowadzenie	4
2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.....	4
3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	11
3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR.....	16
3.2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia POWIAT - ZADANIA PCPR ORAZ MOPR.....	20
4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń	23
5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	32
6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.....	37
6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	39
6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej.....	39
7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.....	39
8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.....	45
9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	53
10. Wnioski końcowe	53

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować:

- infrastrukturę,
- kadre,
- organizacje pozarządowe,
- nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej,
- informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w Gminie Miasta Gdańska - mieście na prawach powiatu. Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o:

- sytuacji demograficznej,
- rynku pracy,
- infrastrukturze społecznej,
- korzystających z pomocy i wsparcia,
- świadczeniach pomocy społecznej,
- zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia,
- kadrze pomocy społecznej,
- środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego,
- aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia w Gdańsku.

Ocena wraz z rekomendacjami stanowi podstawę do planowania działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz do planowania budżetu na rok następny. Ocena została sporządzona w oparciu o narzędzie elektroniczne działające w ramach Centralnej aplikacji Statystycznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z obowiązującymi obecnie objaśnieniami

Przedstawiona ocena jest rezultatem wspólnych prac Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku. Dane wykorzystane w opracowaniu pochodzą z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Gdańskiego Centrum Świadczeń, Gdańskiego Urzędu Pracy, Wydziału Polityki Gospodarczej, Wydziału Gospodarki Komunalnej, Wydziału Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

2. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące demografii, rynku pracy i infrastruktury społecznej w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3, miejsc spotkań dla seniorów, hospicjów oraz zasobu mieszkaniowego Gminy Miasta Gdańska.

Liczba ludności Gdańska stale wzrasta, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2019 roku (stan na 31.12.2019 r.) wynosiła 470 907 osób i jest najwyższa w historii. W stosunku do 2018 roku wzrosła o 4,3 tysiąca osób i jest to drugi największy przyrost liczby ludności w Gdańsku od 1989 roku. Mężczyzn było 223,1 tys., kobiet 247,8 tys., co stanowiło odpowiednio 47,4% i 52,6%).

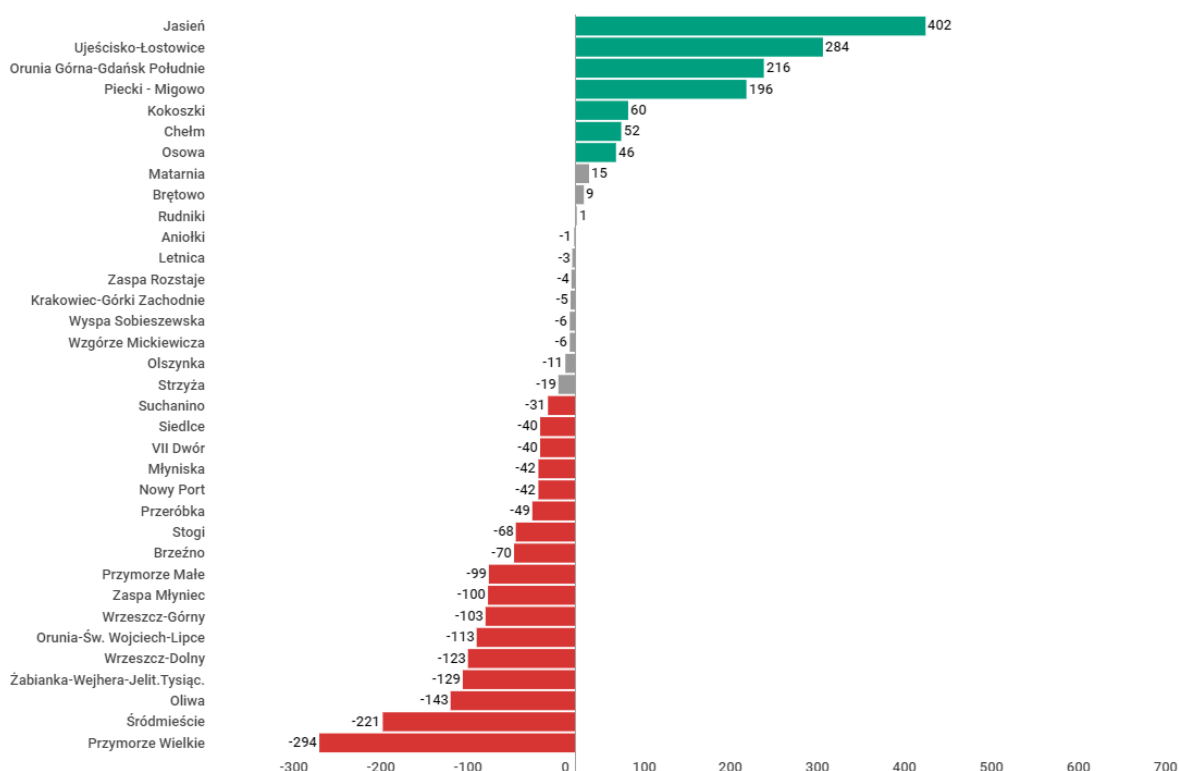
W Gdańsku utrzymywała się tendencja dotycząca niskiej stopy bezrobocia, która w roku 2019 wynosiła 2,6%. Liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się w roku oceny w stosunku do roku 2018 o 618 osób. Liczba osób długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się w analogicznym okresie o 140 osób. W momencie opracowywania Raportu w kwietniu 2020 roku możemy przewidywać pogorszenie się tych wskaźników w kolejnych latach, jak i zwiększonego zapotrzebowania na wsparcie pomocy społecznej, na skutek prognozowanego kryzysu gospodarczego w związku z epidemią spowodowaną rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-Cov-2 i choroby COVID-19, która wywołuje. Dostępne dane nie pozwalają oszacować skali problemów i potrzeb.

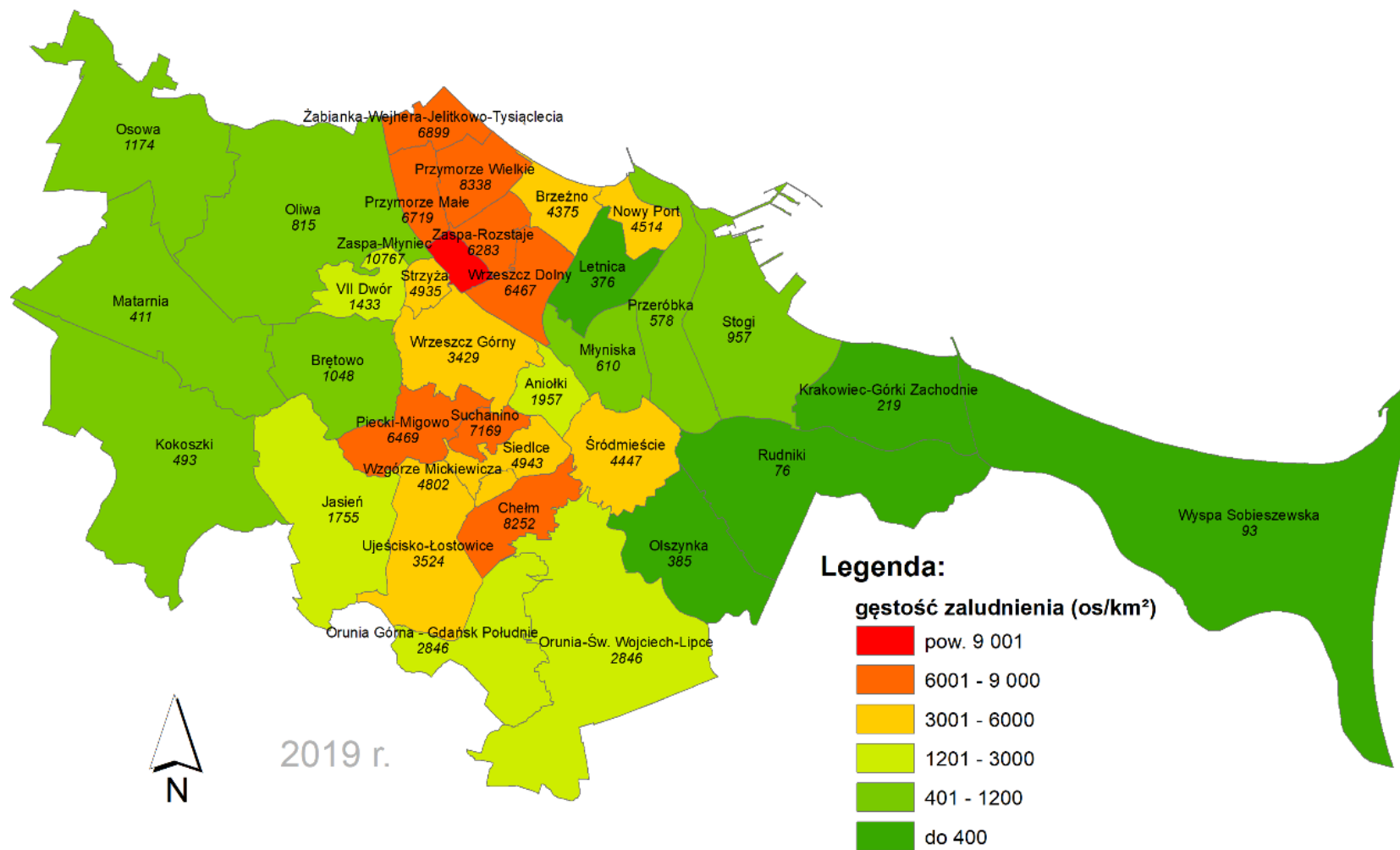
W Gdańsku mamy bardzo dynamiczny wzrost liczby miejsc zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3. W roku oceny tj. roku 2019 objęto opieką w żłobkach o 405 dzieci więcej niż w roku 2018. Pomimo to nadal zabrakło miejsc w publicznych żłobkach dla 3.638 dzieci.

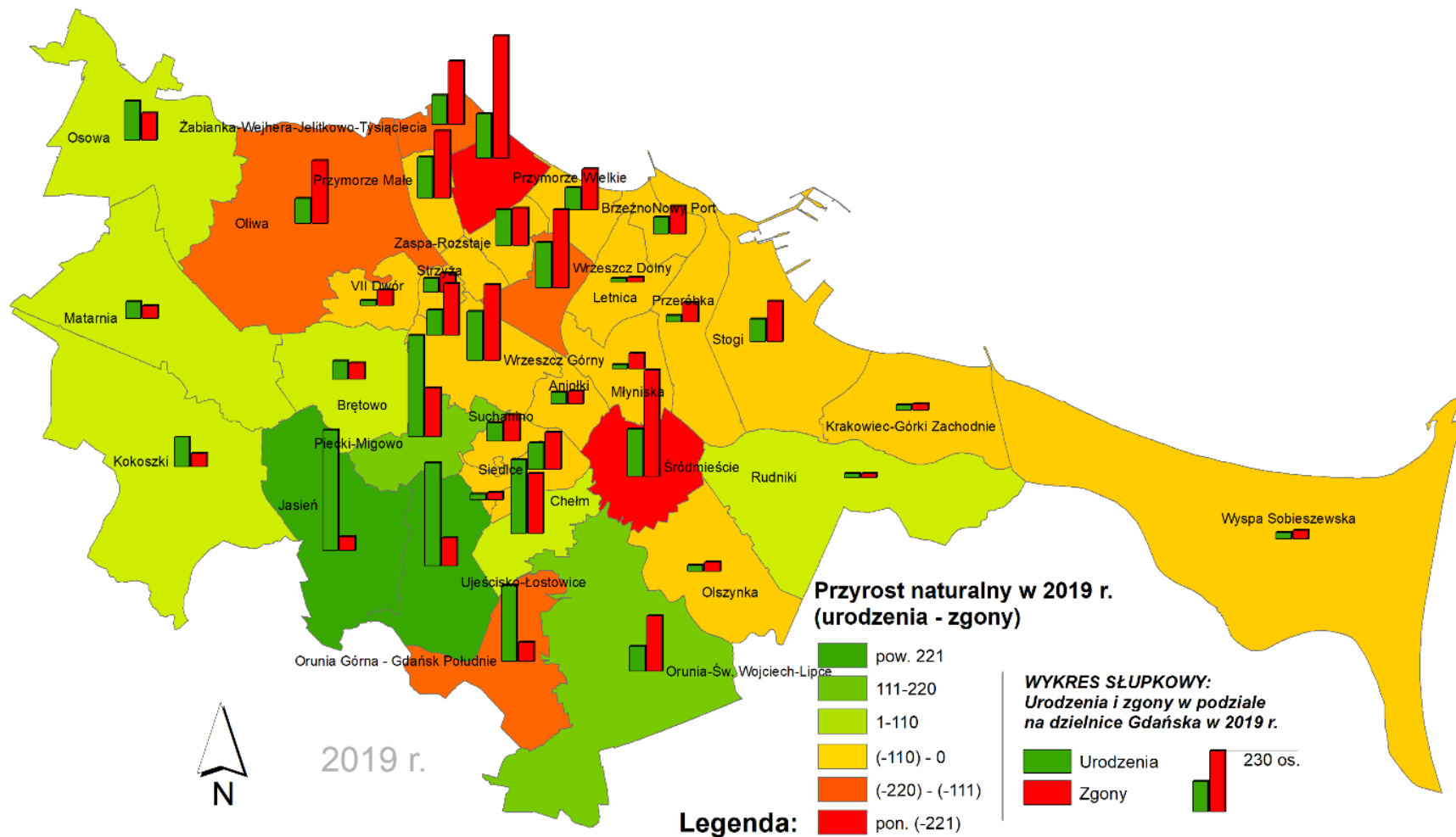
Podstawową potrzebą każdego człowieka jest miejsce do życia, czyli mieszkanie. Dotychczasowe działania poprawiające kondycję obszaru gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy zaczynają odbijać się w liczbach wniosków i osób oczekujących na mieszkania socjalne, które to wartości utrzymują się na zbliżonym poziomie.

Przyrost naturalny w podziale na dzielnice Gdańska w 2019 r.

uszeregowano od najwyższych wartości; źródłem danych jest wewnętrzna baza danych meldunkowych UMG

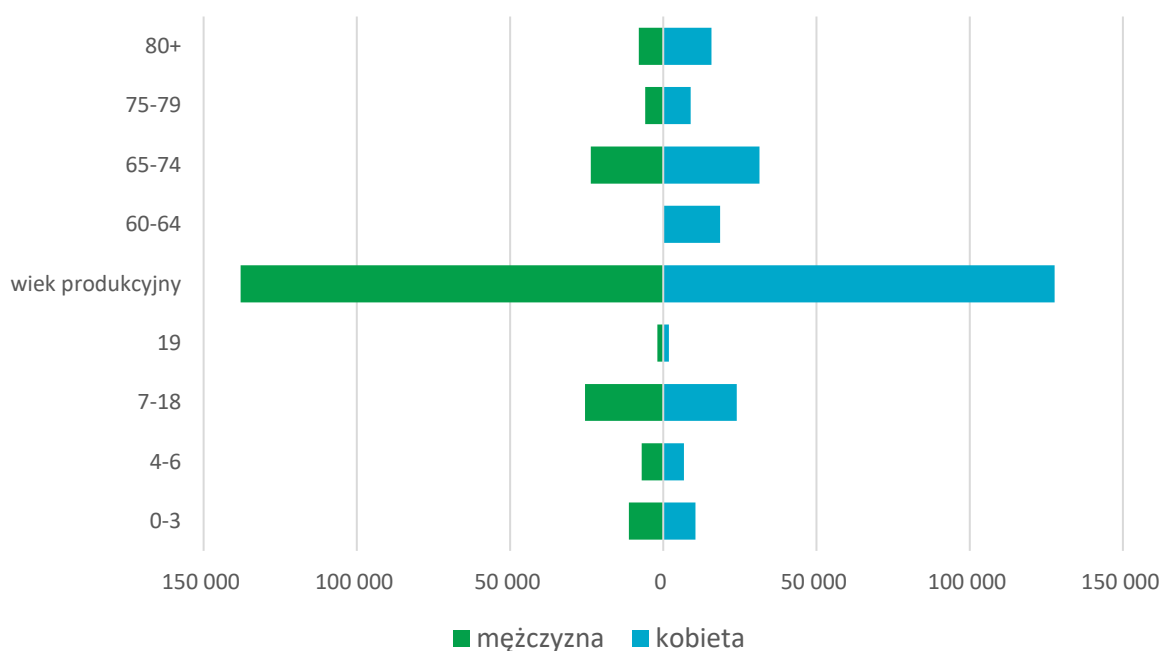

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	11 182	10 546
4-6	7 053	6 742
7-18	25 562	23 954
19	1 920	1 795
wiek produkcyjny	137 942	127 761
60-64	0	18 571
65-74	23 630	31 374
75-79	5 883	8 945
80+	8 015	15 756

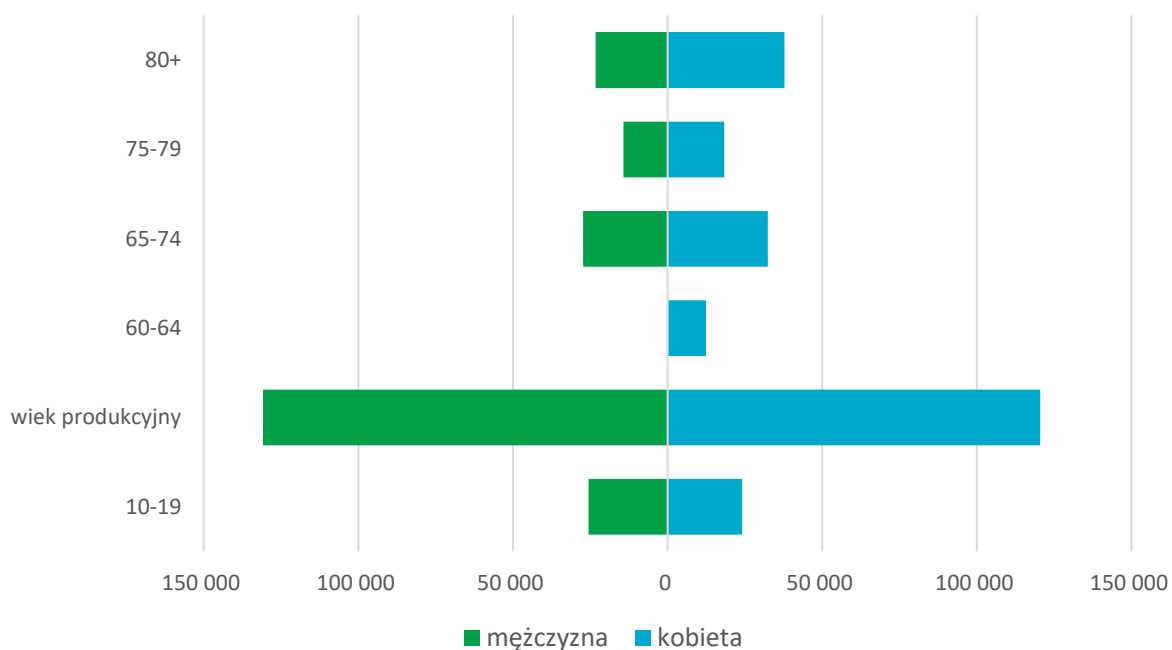
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Prognozowana w 2029 r. liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
10-19	25 542	24 132
wiek produkcyjny	130 827	120 453
60-64		12 449
65-74	27 290	32 335
75-79	14 257	18 332
80+	23 271	37 743

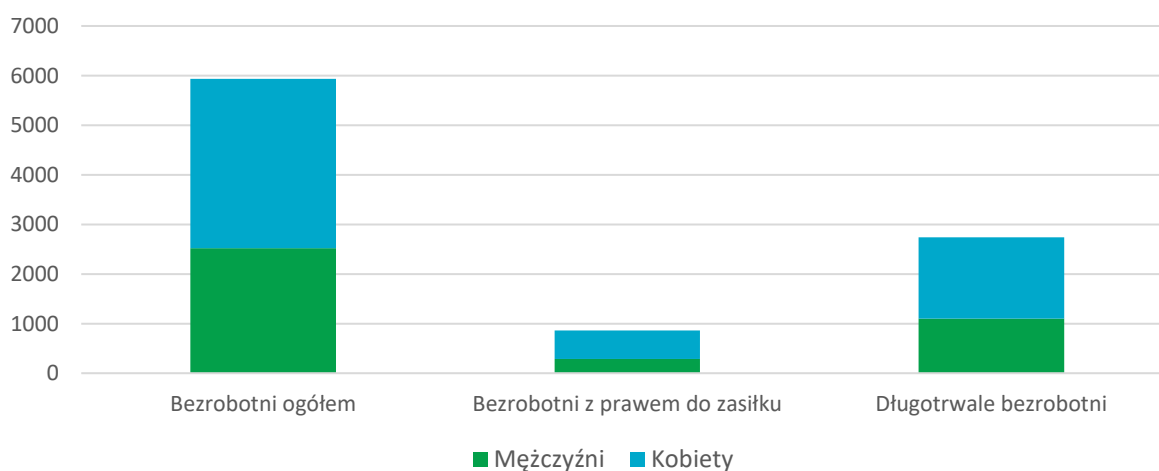
Prognozowana w 2029 r. liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2019 r.

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	5934	2518	3416
Bezrobotni z prawem do zasiłku	864	290	574
Długotrwale bezrobotni	2741	1098	1643

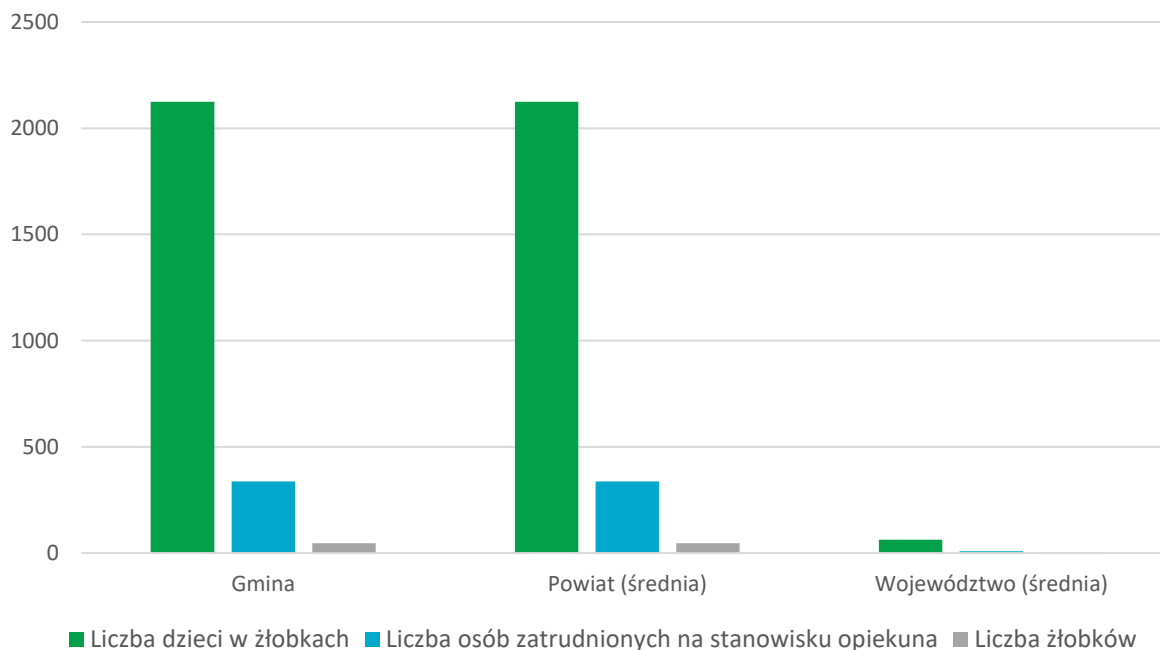
Liczba osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2019 r.

Liczba placówek i miejsc dla dzieci w roku w 2019 r.

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbową
Gmina	Liczba dzieci w żłobkach	2125
	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	337
	Liczba żłobków	47
Powiat (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	2125
	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	337
	Liczba żłobków	47
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	63,2
	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	9,28
	Liczba żłobków	1,83

Infrastruktura opieki nad dziećmi

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

(stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny 2019	Prognoza 2020
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	17 391	16 834	15 310
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	337	433	351

w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	1 475	1 499	1 480
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	1 241	1 278	1 251
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	1 442	1 294	1 210
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	96	100	100
Liczba hospicjów	7	2	2	2
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	0	0	0

3. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

Głównym celem pomocy społecznej jest doprowadzenie – w miarę możliwości – do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz umożliwienie życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Realizacja wspomnianego celu leży także u podstaw prowadzenia pracy socjalnej z klientem przez wzmocnienie jego aktywności i samodzielności życiowej. Bariery zakłócającymi harmonijność przebiegu usamodzielnienia są przede wszystkim czynniki zdrowotne, tj. niepełnosprawność i długotrwała choroba, względy ekonomiczne, tj. ubóstwo i bezrobocie, a także niski poziom wykształcenia i – coraz częściej – podeszły wiek, co jest efektem ogólnych tendencji demograficznych. Przy występowaniu barier uniemożliwiających usamodzielnienie, celem pracy z klientem jest poprawienie lub niepogorszenie jego sytuacji życiowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku realizuje zadania gminy i powiatu, w tym zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z ustawy o pomocy społecznej.

Pomocą społeczną w formie świadczeń i/lub pracy socjalnej objęto 13 767 osób z 7 830 rodzin (2018 - 14 447 osób z 8 042 rodzin). Liczba rodzin otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej bez względu na formę nieznacznie wzrosła – o 0,7%, z 6 034 do 6 078 – w stosunku do roku poprzedniego (po wielu latach systematycznego spadku).

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w formie pieniężnej i niepieniężnej. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego (osoba samotna 701 zł; osoba w rodzinie 528 zł). Świadczeniami pieniężnymi są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy oraz zasiłek celowy z tytułu zdarzenia losowego/klęski żywiołowej lub ekologicznej. Udzielenie świadczeń niepieniężnych nie jest uzależnione jedynie od spełnienia kryterium dochodowego, a głównie od wystąpienia okoliczności faktycznie uzasadniających przyznanie danej pomocy. Świadczenia mogą być przyznane w następujących formach: składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, sprawienie pogrzebu, schronienie, posiłek, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, zapewnienie pobytu w ośrodkach wsparcia, mieszkaniach chronionych, rodzinnych domach pomocy, domach pomocy społecznej.

Świadczenia przyznano łącznie 7 661 osobom, w tym 53,8% świadczenie pieniężne, a 59,2% świadczenie niepieniężne. Na uwagę zasługuje fakt, iż odsetek klientów otrzymujących świadczenia pieniężne systematycznie spada przy jednoczesnym wzroście odsetka klientów, którym udzielono świadczenia w formie niepieniężnej np. usług opiekuńczych, skierowania do domu pomocy społecznej.

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy są niepełnosprawność, ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba.

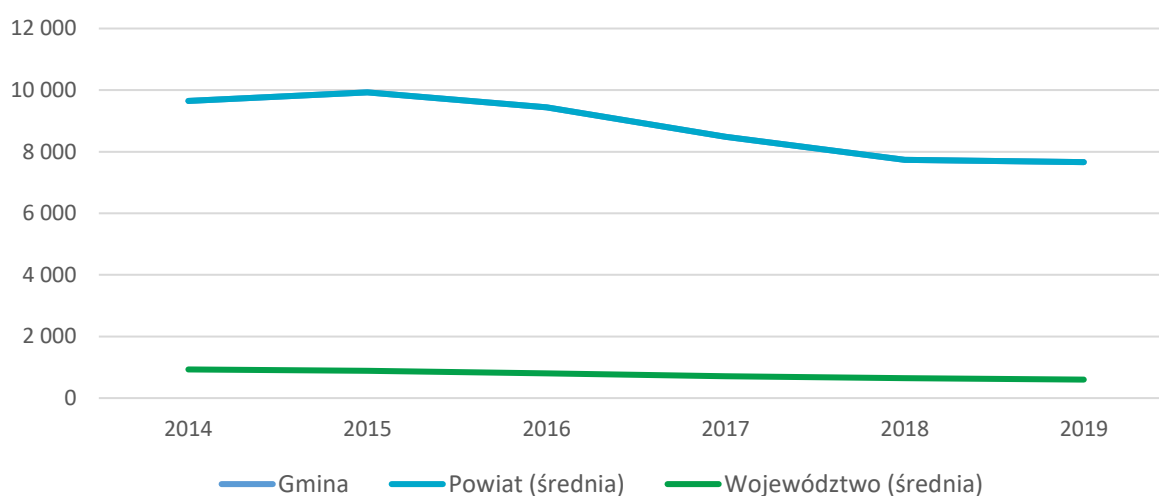
Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód osoby/rodziny. W 2019 roku pracą socjalną objęto 6 801 rodzin, wśród których 1 752 rodziny korzystały wyłącznie z pracy socjalnej.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny z osobą lub rodziną w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Kontrakt jest pisemną umową określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Łącznie zawartych było 420 kontraktów (2018: 376). W MOPR w procesie prowadzenia procesu pogłębionej pracy socjalnej zawarto również umowy współpracy oraz plany współdziałania – łącznie 470 (2018 – 415).

Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeniobiorców					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gmina	9 651	9 926	9 442	8 488	7 734	7 661
Powiat (średnia)	9 651	9 926	9 442	8 488	7 734	7 661
Województwo (średnia)	930	884	805	710	646	600

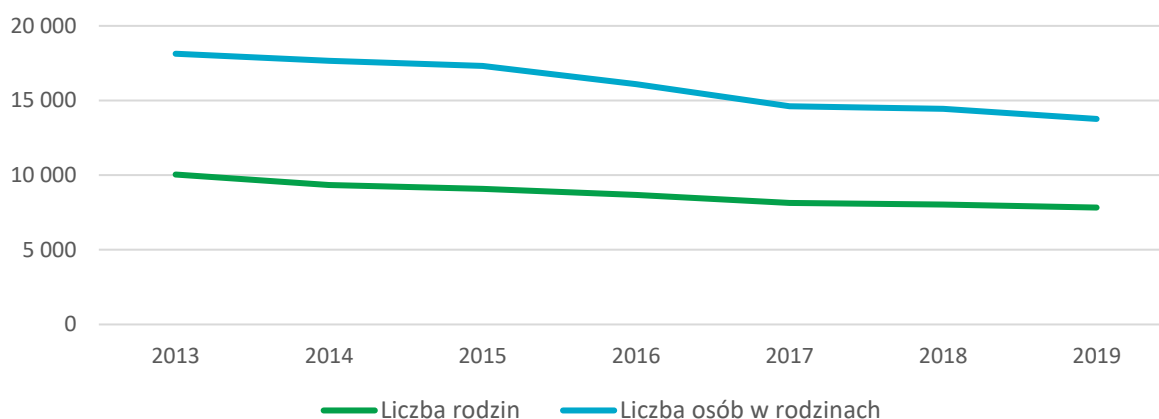
Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2013	10 042	18 134
2014	9 351	17 654
2015	9 091	17 318
2016	8 678	16 093
2017	8 130	14 611
2018	8 042	14 447
2019	7 830	13 767

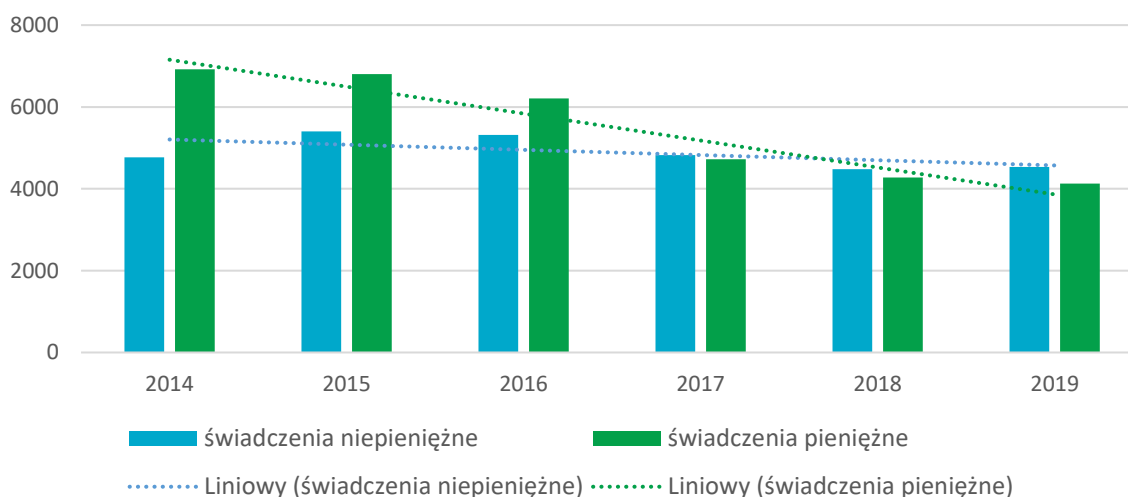
Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Wyszczególnienie	Liczba osób					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
świadczenia niepieniężne	4770	5403	5316	4826	4479	4535
świadczenia pieniężne	6918	6804	6209	4724	4275	4125

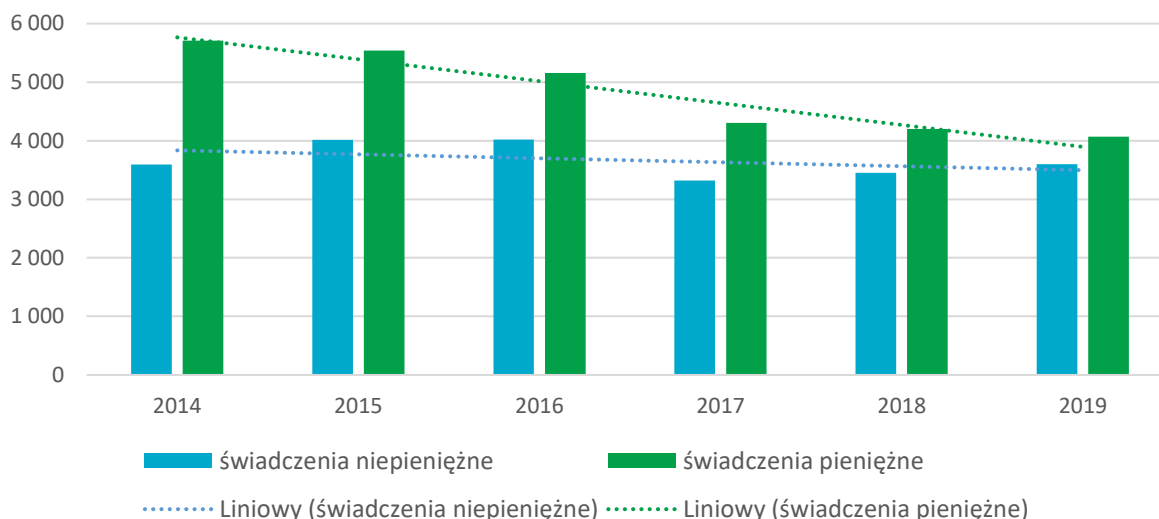
Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
świadczenia niepieniężne	3 594	4 013	4 019	3 318	3 452	3 598
świadczenia pieniężne	5 711	5 540	5 156	4 302	4 202	4 068

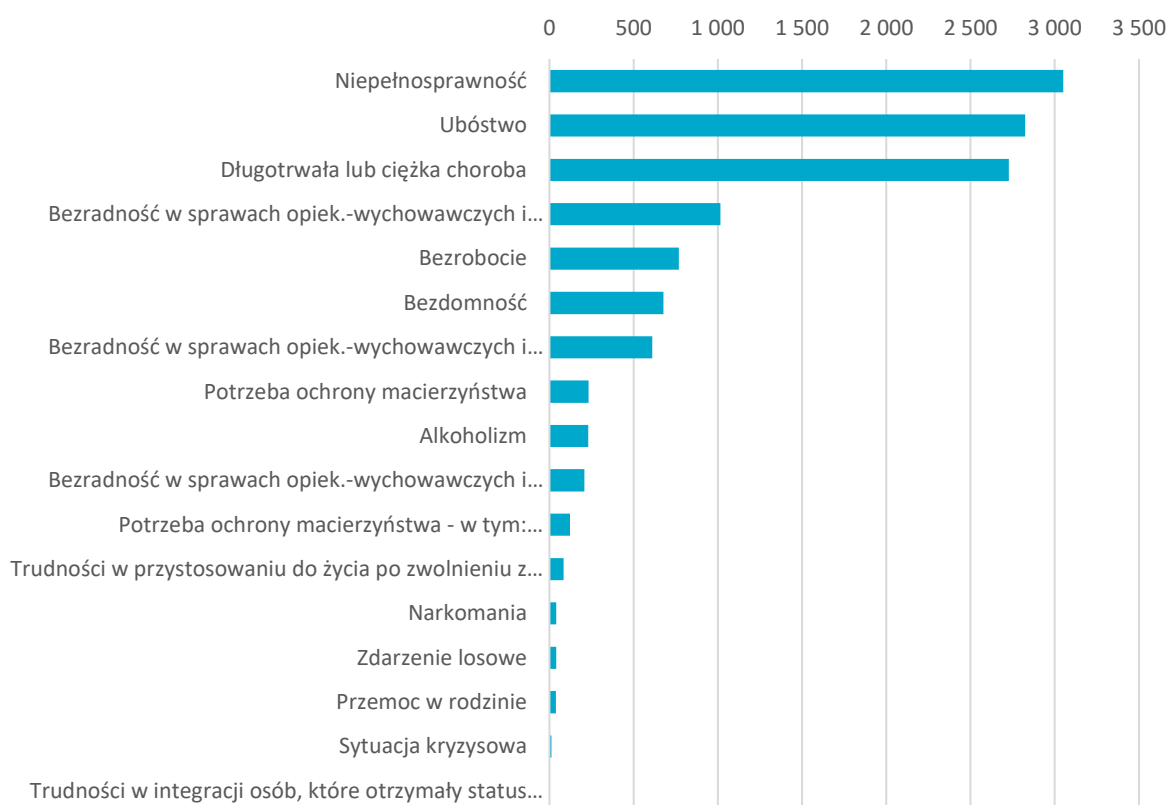
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Powody udzielania pomocy rodzinom w 2019 roku.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin
Niepełnosprawność	3 051
Ubóstwo	2 825
Długotrwała lub ciężka choroba	2 727
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	1 015
Bezrobocie	768
Bezdomność	676
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny niepełne	611
Potrzeba ochrony macierzyństwa	232
Alkoholizm	231
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny wielodzietne	208
Potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: wielodzietność	121
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	84
Narkomania	40
Zdarzenie losowe	40
Przemoc w rodzinie	38
Sytuacja kryzysowa	11
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	3

Powody udzielania pomocy rodzinom w 2019 roku.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny 2019	Prognoza 2020
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	14 284	13 767	13 767
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	7 734	7 661	7 661
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	4 986	4 522	4 522
Wiek 0-17	4	6	17	17
Wiek produkcyjny *	5	4 873	4 692	4 692
Wiek poprodukcyjny **	6	2 855	2 952	2 952
Liczba rodzin	7	6 034	6 078	6 078
Liczba osób w rodzinach	8	10 636	10 447	10 447
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	4 472	4 320	4 320
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	2 532	2 274	2 274

Wiek 0-17	11	1	5	5
Wiek 18-59	12	2 468	2 188	2 188
Wiek 60 lat i więcej	13	2 003	2 127	2 127
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	2 123	2 441	2 441
Liczba rodzin	15	2 123	2 441	2 441
Liczba osób w rodzinach	16	3 047	2 799	2 799
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	376	870	870
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	382	984	984

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

Ustawa o pomocy społecznej określa zadania gminy, które realizuje MOPR. Zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym są m.in. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, okresowych i celowych, praca socjalna, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, dożywianie dzieci, sprawienie pogrzebu, kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. W porównaniu do 2018 roku spadła liczba osób, którym przyznano zasiłki z pomocy społecznej. Zanotowano następujące spadki: z zasiłku stałego skorzystało o 5,3% mniej osób, z zasiłku okresowego o 3,6% mniej, a z zasiłku celowego o 3,1% mniej. Jednocześnie wzrosła kwota świadczeń na sprawienie pogrzebu oraz odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej - wzrost od roku poprzedniego to odpowiednio 20,5% oraz 35,4%.

Zadaniem gminy określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są m.in. zapewnienie wsparcia i pomocy asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających. W 2019 roku opracowano i wdrożono proces pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, który zakłada systemowe podejście do pracy z rodziną i dzieckiem. W 2019 roku asystenci współpracowali z 351 rodzinami (w których znajdowało się 771 dzieci i młodzieży, z których 119 w pieczy zastępczej). Zgodnie z ustawą liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona

od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. W 2019 roku w Gdańsku funkcjonowało 26 rodzin wspierających, które wspierały 49 dzieci. W stosunku do roku 2018 liczba rodzin wspierających wzrosła ponad trzykrotnie (2018 – 7 rodzin).

GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR
(w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny 2019	Prognoza 2020
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	2 146	2 032	2 032
Kwota świadczeń w złotych	2	11 352 823	11 531 517	11 531 517
W tym: (wiersze 3-6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	1 906	1 832	1 832
Kwota świadczeń w złotych	4	10 611 105	10 893 184	10 893 184
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	283	234	234
Kwota świadczeń w złotych	6	741 718	638 333	638 333
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	527	508	508
Kwota świadczeń w złotych	8	621 149	623 628	623 628
W tym: (wiersze 9-16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	171	183	183
Kwota świadczeń w złotych	10	203 050	230 004	230 004
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	226	193	193
Kwota świadczeń w złotych	12	258 089	223 295	223 295
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	93	90	90
Kwota świadczeń w złotych	14	113 177	109 059	109 059
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	43	38	38

Kwota świadczeń w złotych	16	26 559	25 648	25 648
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM				
Liczba osób	19	3 688	3 572	3 572
Kwota świadczeń w złotych	20	4 052 573	4 438 582	4 438 582
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	21	2 816	2 753	2 753
Kwota świadczeń w złotych	22	1 882 984	2 225 090	2 225 090
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	2 552	1 891	1 891
Kwota świadczeń w złotych	26	1 887 178	1 085 441	1 085 441
W tym: (z wierszy 25 - 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	1 951	1 551	1 551
Kwota świadczeń w złotych	28	1 175 002	712 614	712 614
W tym (z wierszy 25-26):				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Posiłek w szkole i w domu"				

Liczba osób	29	2 341	1 891	1 891
Kwota świadczeń w złotych	30	1 301 917	1 085 441	1 085 441
W tym (z wierszy 29-30):				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	1 750	1 551	1 551
Kwota świadczeń w złotych	32	787 238	712 614	712 614
SCHRONIENIE				
Liczba osób	33	684	633	633
Kwota świadczeń w złotych	34	4 854 623	4 441 942	4 441 942
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba rodzin	37	133	134	180
Kwota świadczeń w złotych	38	214 359	258 234	349 783
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	737	772	772
Kwota świadczeń w złotych	40	14 216 606	19 246 514	19 246 514
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	379	351	351
Liczba rodzin wspierających	42	7	26	26
Liczba asystentów rodziny	43	24	24	24
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	0	0	0

3.2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia POWIAT - ZADANIA PCPR ORAZ MOPR

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, w zależności od potrzeb: poradnictwa socjalnego, psychologicznego lub prawnego, a w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. Prowadzono koordynację procedur „Niebieskie Karty”, powoływano grupy robocze, których głównym zadaniem była interdyscyplinarna praca specjalistów nad rozwiązaniem problemu przemocy rodziny oraz monitorowanie ich sytuacji – wszczęto 543 procedury. Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie – udzielono 300 konsultacji indywidualnych 272 osobom, z których zakwalifikowano 35 osób do grupy korekcyjno-edukacyjnej, a 13 osób ukończyło program.

Dobro dziecka czasowo pozbawionego opieki rodzicielskiej ze względu na niemożność zapewnienia mu opieki i wychowania przez rodziców stanowi najważniejszy wyznacznik działań Ośrodka. W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców sprawowana jest **piecza zastępcza**, którą organizuje powiat. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku został wyznaczony na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Gdańsku. W 2019 roku liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wyniosła 846 dzieci, w tym 588 dzieci w pieczy rodzinnej oraz 288 dzieci w pieczy instytucjonalnej (2018 – 819 dzieci, 585 w pieczy rodzinnej, 234 dzieci w pieczy instytucjonalnej).

Procesem **usamodzielnienia** objęto pełnoletnich wychowanków opuszczających instytucje, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (w 2019 roku byli to wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę, schronisk dla nieletnich). Wychowankowie pieczy zastępczej w Gdańsku, zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej mają możliwość skorzystania z pomocy pieniężnej na dofinansowanie wynajmu pokoju.

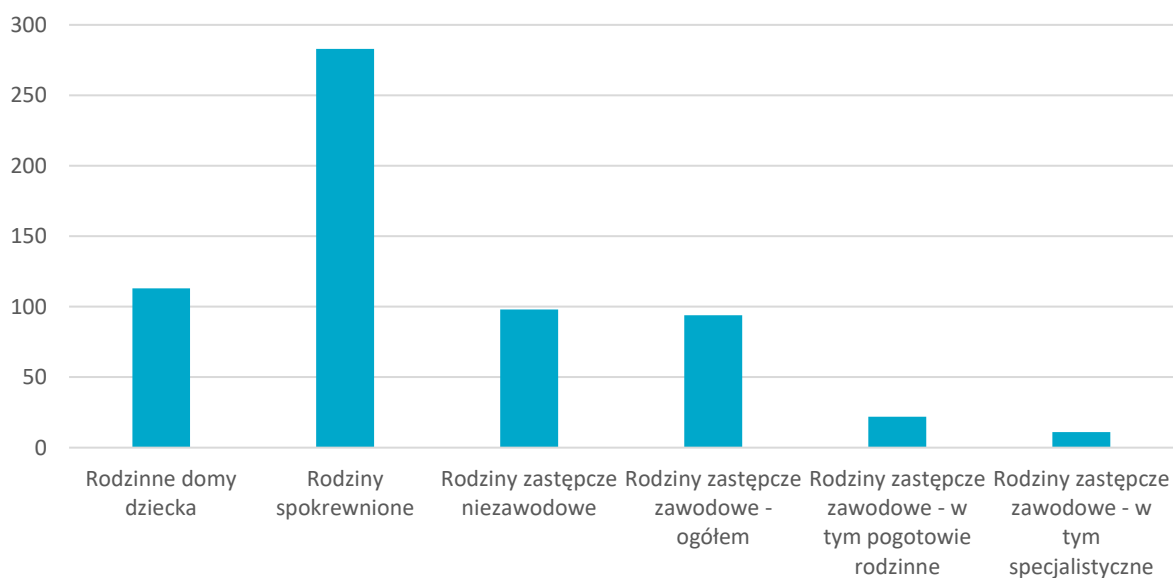
Rehabilitacja społeczno-zawodowa jest jednym z zadań powiatu, określonym w Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Poszczególne zadania finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz budżetu Miasta Gdańska. W 2019 roku przyjęto ogółem 2 750 wniosków o dofinansowanie w zakresie rehabilitacji społecznej od indywidualnych osób z niepełnosprawnościami, wypłacono 1 864 dofinansowań w zakresie m.in. likwidacji różnego rodzaju barier, w tym architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się, transportowych, zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze, uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. W ramach programu „Aktywny samorząd” wyrównującego szanse osób z niepełnosprawnością poprzez pomoc w likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, a także pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym w 2019 roku do MOPR wpłynęło 538 wniosków o dofinansowanie, zawarto 452 umowy.

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach, rodzinach spokrewnionych z dzieckiem, w rodzinach zastępczych niezawodowych, zastępczych zawodowych, w tym rodzinach zastępczych specjalistycznych, rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego w 2019 roku.

Forma pieczy	Liczba dzieci
Rodzinne domy dziecka	113
Rodziny spokrewnione	283
Rodziny zastępcze niezawodowe	98

Rodziny zastępcze zawodowe - ogółem	94
Rodziny zastępcze zawodowe - w tym pogotowie rodzinne	22
Rodziny zastępcze zawodowe - w tym specjalistyczne	11

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach, rodzinach spokrewnionych z dzieckiem, w rodzinach zastępczych niezawodowych, zastępczych zawodowych, w tym rodzinach zastępczych specjalistycznych, rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego w 20

POWIAT - ZADANIA PCPR ORAZ MOPR
(w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2018	Rok oceny 2019	Prognoza 2020
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY			
PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE			
Liczba osób korzystających z usług	1	329	272
USAMODZIELNIENIE			
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST.1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ			
Liczba osób	2	20	17
Kwota świadczeń w złotych	3	148 691	107 747
W TYM: (od poz. 4 do poz. 9)			
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE			
Liczba osób	4	1	2
Kwota świadczeń w złotych	5	5 166	8 815
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI			
Liczba osób	6	16	16
Kwota świadczeń w złotych	7	79 652	62 797

POMOC PIENIĘŻNA NA ZAGOSPODAROWANIE				
Liczba osób	8	3	2	3
Kwota świadczeń w złotych	9	15 498	10 578	16 000
REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH				
Ogólna kwota dofinansowania (PFRON, środki własne powiatu)	10	9 444 089	10 378 894	11 397 473
POMOC NA LIKWIDACJĘ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ				
Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	11	192	218	240
Wartość dofinansowania w złotych	12	742 296	888 126	1 000 000
TURNUSY REHABILITACYJNE				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	13	402	500	550
Wartość dofinansowania w złotych	14	475 241	479 026	600 000
ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE, ŚRODKI POMOCNICZE I SPRZĘT REHABILITACYJNY				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	15	715	804	800
Wartość dofinansowania w złotych	16	941 006	1 126 549	1 170 999
PROGRAM "AKTYWNY SAMORZĄD"				
Liczba świadczeń	17	453	452	450
Wartość dofinansowania w złotych	18	1 530 053	1 799 776	1 800 000
DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI				
Liczba dofinansowanych imprez	19	0	0	2
Liczba niepełnosprawnych uczestników	20	0	0	221
Wartość dofinansowania ogółem w złotych	21	0	0	7 650
DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA - PRZEWODNIKA				
Wartość dofinansowania w złotych	22	0	0	0

4. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin, które otrzymały świadczenie wychowawcze, kwoty świadczenia wychowawczego, liczby rodzin i kwoty świadczeń w zakresie zasiłków rodzinnych, dodatków do zasiłków rodzinnych, jednorazowych dodatków z tytułu urodzenia się dziecka, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, liczby i kwot świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłku pielęgnacyjnego, zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna, świadczeń alimentacyjnych, informacje dotyczące świadczenia 500+ na pierwsze dziecko w rodzinie oraz liczby gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego i energetycznego wraz z kwotami tych świadczeń.

Analiza danych dotyczących świadczeń wypłacanych na podstawie innych ustaw poza systemem pomocy społecznej w naszym mieście realizowanych przez Gdańskie Centrum Świadczeń wskazuje na wzrost zakresu i kwot tych świadczeń.

Najważniejsze zmiany w stosunku do roku poprzedzającego ocenę w zakresie innych rodzajów pomocy i świadczeń dotyczą:

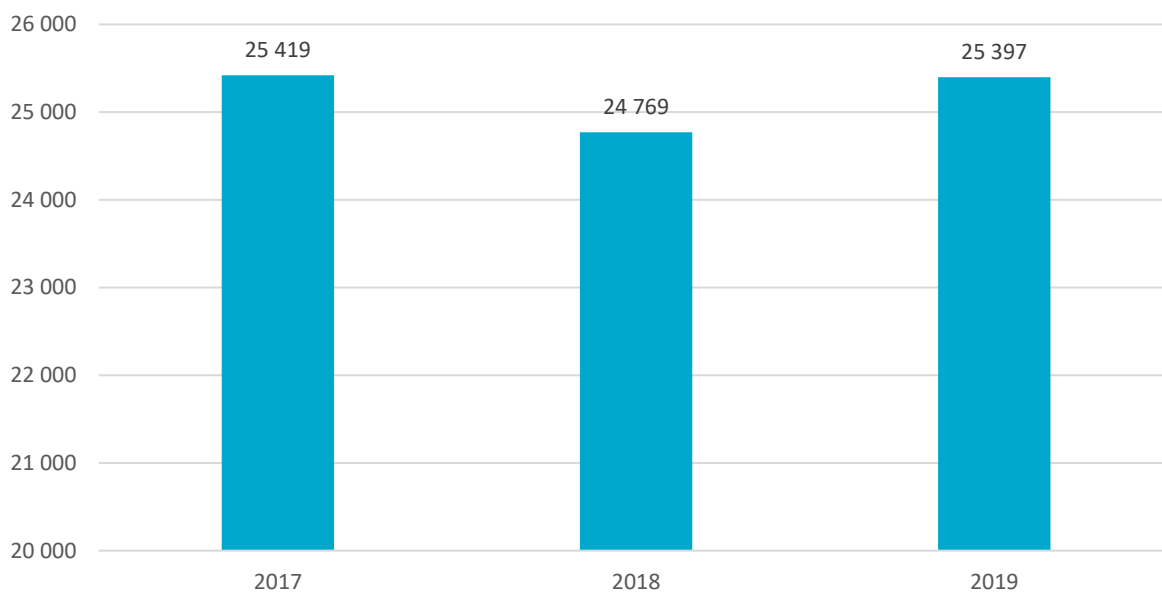
- wzrostu liczby rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych i znacznego wzrostu kwoty świadczeń. Związane jest to z objęciem świadczeniem tzw. 500+ także pierwszego dziecka w rodzinie bez kryteriów dochodowych. Udział rodzin pobierających świadczenie na pierwsze dziecko wynosi 37% w relacji do ogółu rodzin;
- wzrostu liczby większości rodzajów świadczeń opiekuńczych i kwot przeznaczanych na te świadczenia w stosunku do roku poprzedniego;
- nieznacznego spadku w stosunku do roku 2018 liczby gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego i energetycznego oraz kwot przeznaczanych na te świadczenia.

Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego.

Dane za rok 2019 dotyczą okresu od stycznia do czerwca.

Rok	Liczba rodzin
2017	25 419
2018	24 769
2019	25 397

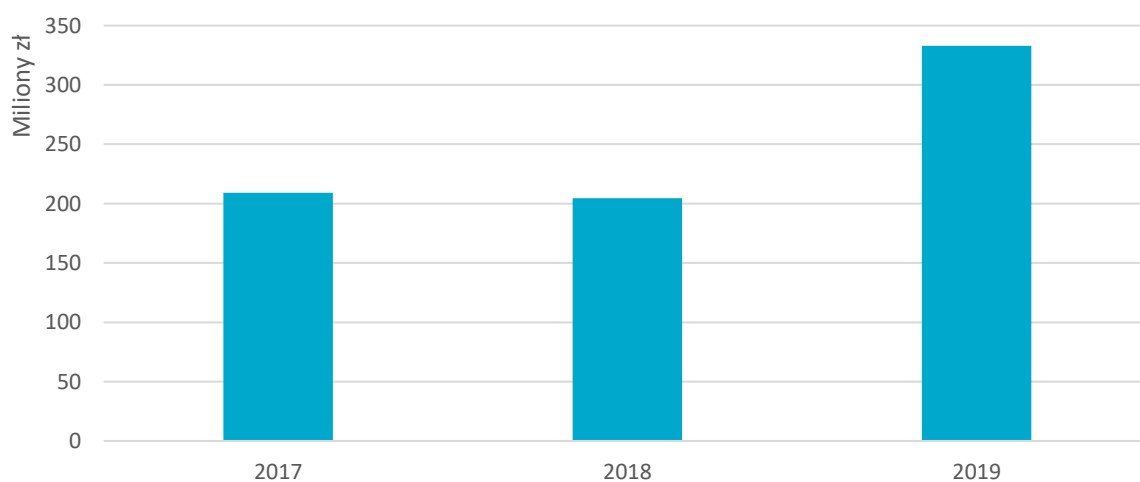
Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych

Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń.

Rok	Liczba rodzin
2017	209 255 279,00 zł
2018	204 659 183,00 zł
2019	332 968 918,00 zł

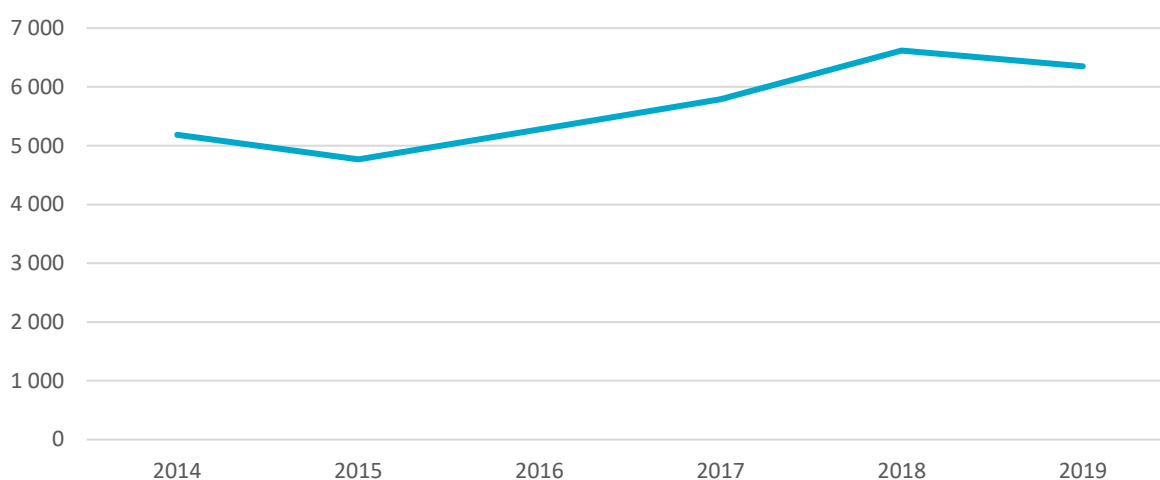
Wydatki na świadczenia wychowawcze

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	5 182	4 767	5 275	5 787	6 618	6 352

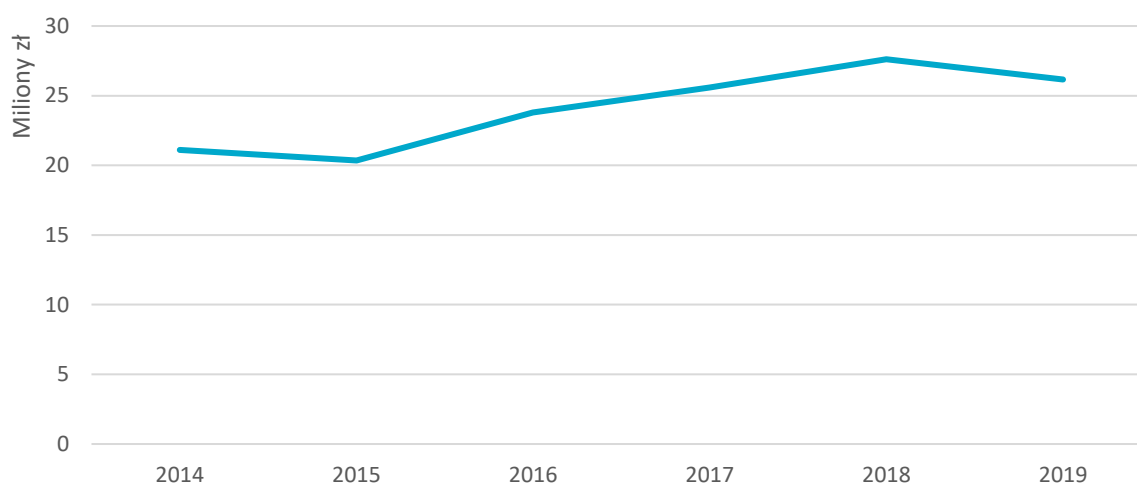
Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami

Kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku.

Rok	Kwota
2014	21 104 137,00 zł
2015	20 348 802,00 zł
2016	23 799 862,96 zł
2017	25 584 829,58 zł
2018	27 614 101,71 zł
2019	26 161 540,28 zł

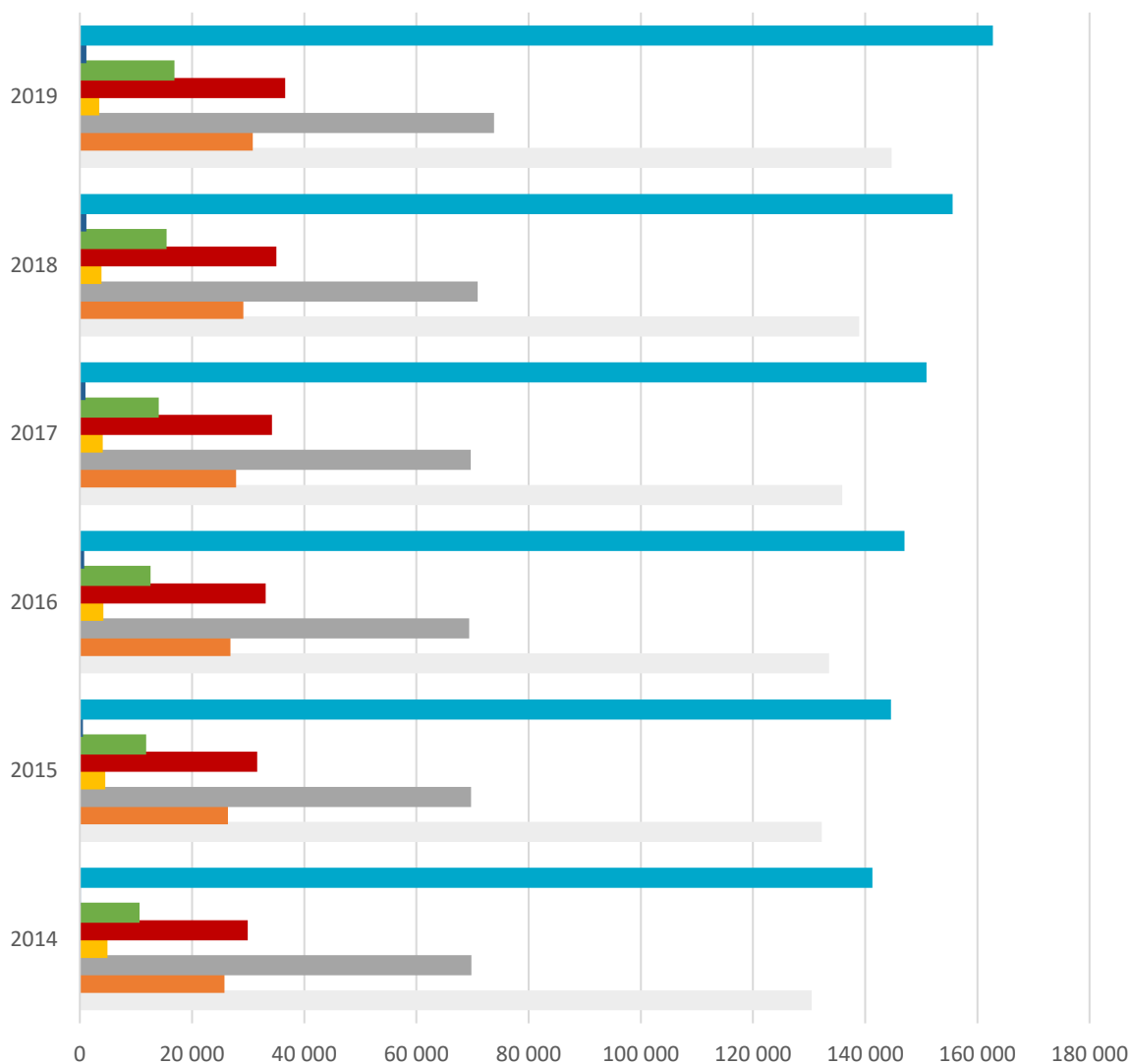
Kwota zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz jednorazowej
zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

Liczba świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	130 454	132 289	133 569	135 907	138 963	144 719
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	25 812	26 375	26 841	27 862	29 144	30 836
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	69 785	69 757	69 406	69 674	70 912	73 838
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	4 907	4 515	4 171	4 104	3 856	3 451
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	29 950	31 642	33 151	34 267	35 051	36 594
Świadczenie pielęgnacyjne	10 631	11 798	12 623	14 072	15 489	16 844
Specjalny zasiłek opiekuńczy	182	525	800	985	1 143	1 181
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	141 279	144 624	146 992	150 964	155 595	162 744

Liczba świadczeń wg rodzaju

■ Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy

■ Specjalny zasiłek opiekuńczy

■ Świadczenie pielęgnacyjne

■ Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia

■ Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat

■ Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności

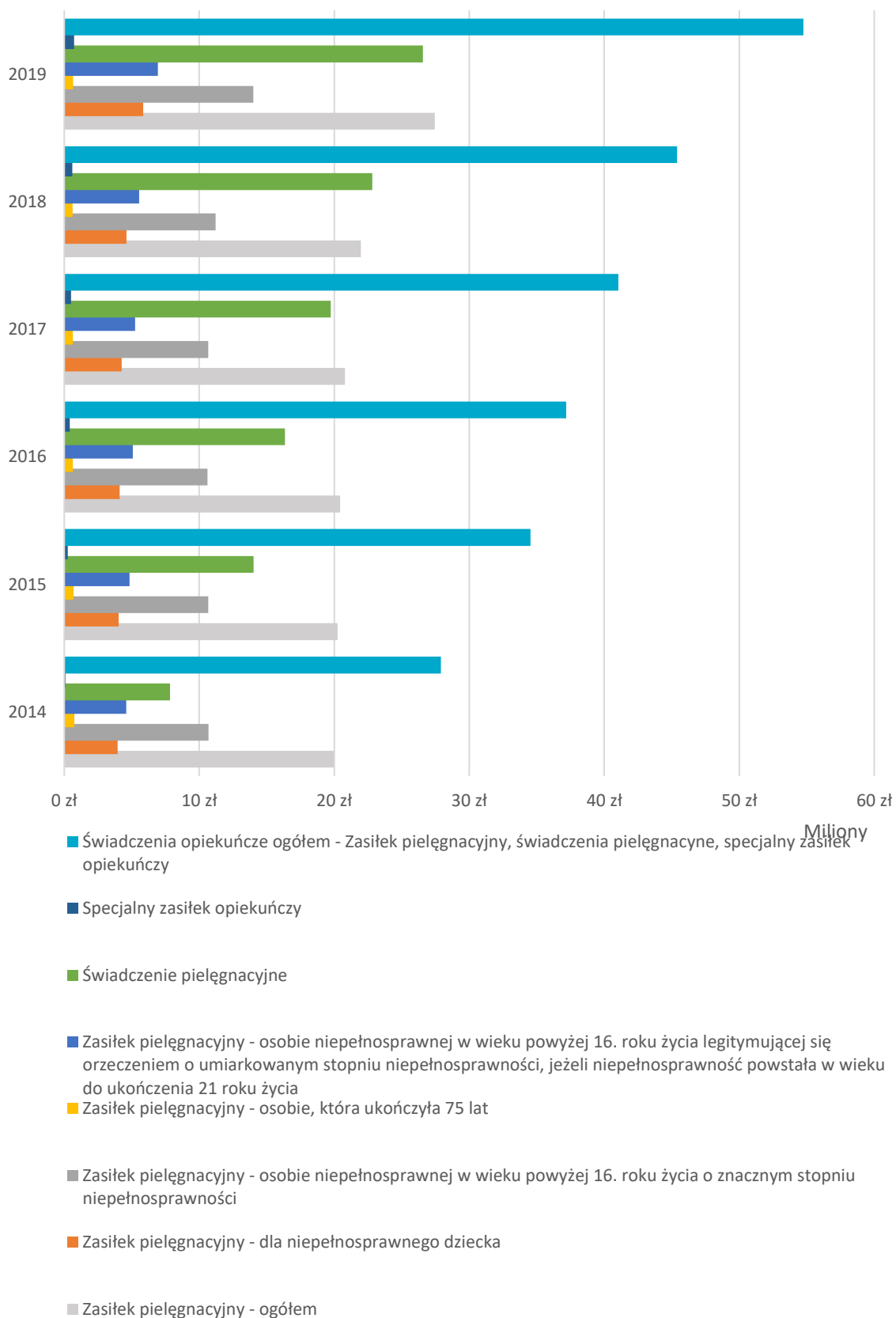
■ Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka

■ Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem

Kwota świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

Wyszczególnienie	Kwota świadczeń w zł					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	19 959 462	20 240 217	20 436 057	20 793 771	21 980 825	27 451 673
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	3 949 236	4 035 375	4 106 673	4 262 886	4 612 456	5 848 935
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	10 677 105	10 672 821	10 619 118	10 660 122	11 212 091	14 005 084
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	750 771	690 795	638 163	627 912	609 228	654 185
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	4 582 350	4 841 226	5 072 103	5 242 851	5 547 050	6 943 469
Świadczenie pielęgnacyjne	7 836 634	14 020 193	16 340 443	19 733 851	22 815 208	26 570 322
Specjalny zasiłek opiekuńczy	93 271	266 674	409 789	509 150	605 060	726 462
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	27 890 567	34 528 284	37 186 289	41 036 772	45 401 093	54 748 457

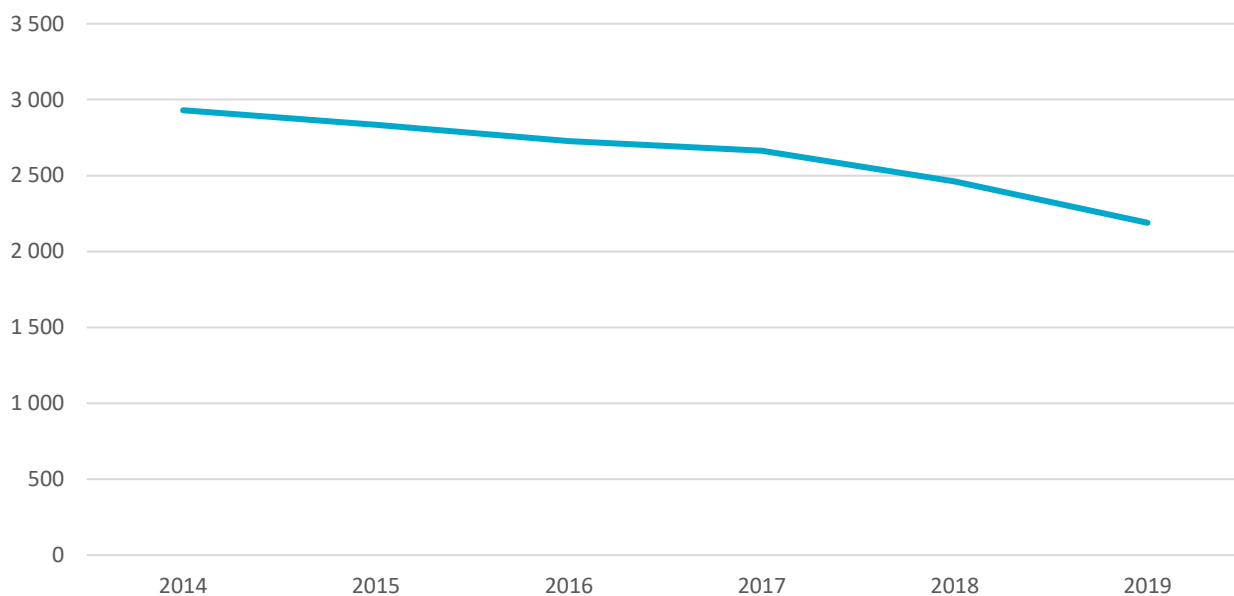
Kwota świadczeń wg rodzaju

Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.

Wyszczególnienie	Liczba osób					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	2 930	2 834	2 727	2 663	2 462	2 189

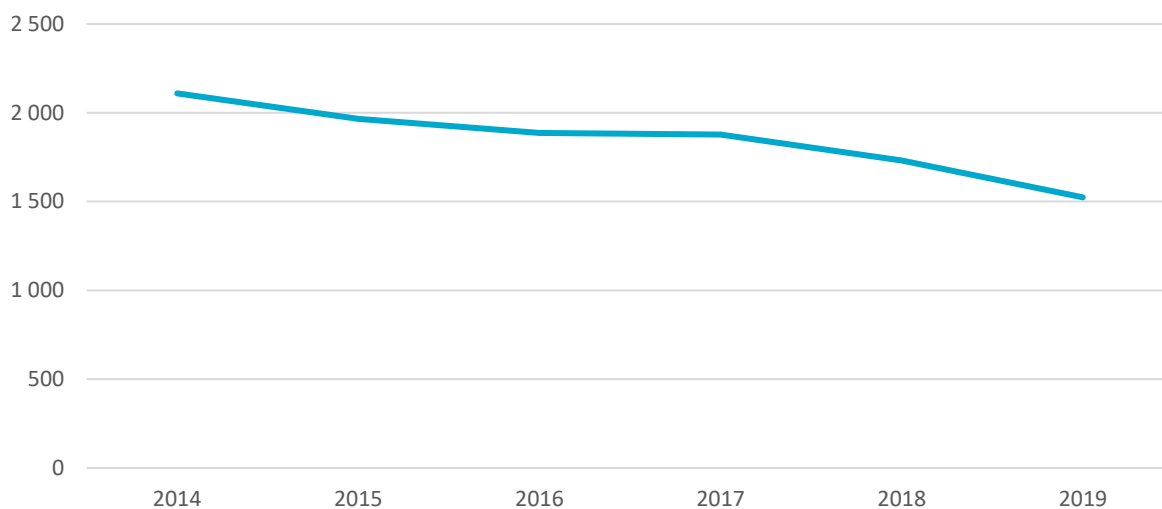
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	2 109	1 966	1 887	1 877	1 731	1 524

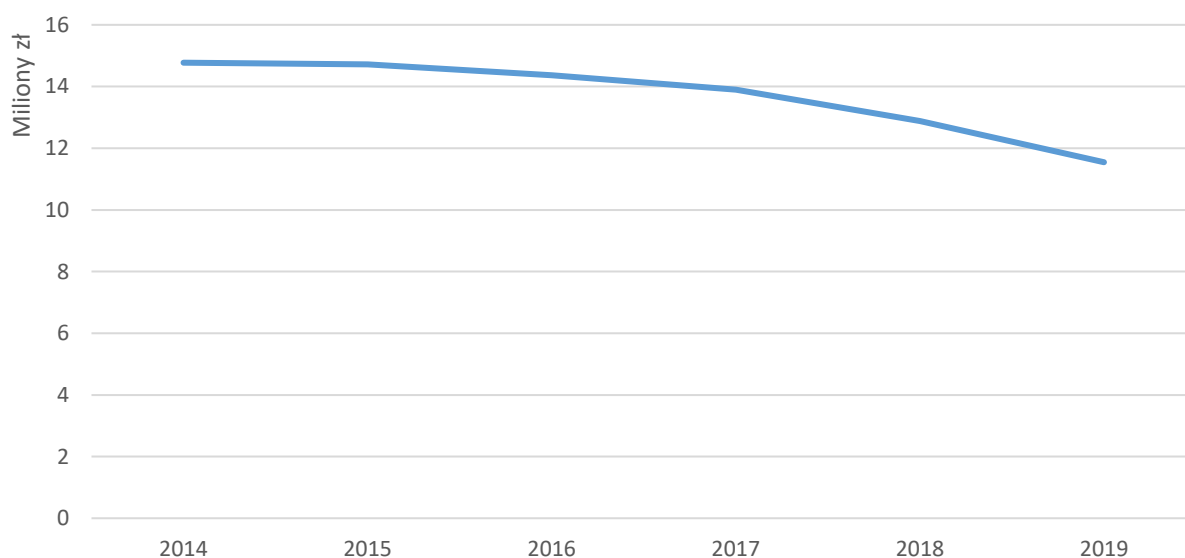
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach.

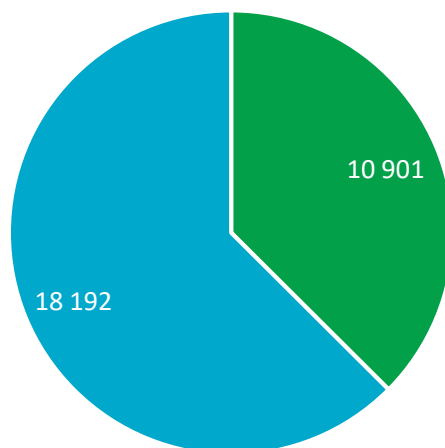
Wyszczególnienie	Kwota, w zł					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	14 772 812	14 716 338	14 364 291	13 899 286	12 876 109	11 544 855

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia 500+ przyznane na pierwsze dziecko, udział rodzin otrzymujących świadczenie na pierwsze dziecko w relacji do ogółu rodzin otrzymujących świadczenie. Raport przygotowany w oparciu o dane z okresu od stycznia do czerwca.

Liczba rodzin pobierające świadczenia na pierwsze dziecko	Liczba pozostałych rodzin	Wskaźnik
10 901	18 192	37%

■ Liczba rodzin pobierające świadczenia na pierwsze dziecko ■ Liczba pozostałych rodzin

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny 2019	Prognoza 2020
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	5 189	4 896	5 200
Kwota świadczeń w złotych	2	10 927 134	9 388 821	13 915 000
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	2 489	2 501	2 500
Kwota świadczeń w złotych	4	298 257	292 989	360 000

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

W Gdańsku placówki pomocy i wsparcia prowadzone są przez Miasto oraz organizacje pozarządowe na jego zlecenie. Tworzą systemu wsparcia mieszkańców, który jest stale monitorowany i na bieżąco dostosowywany do potrzeb społecznych.

W myśl ustawy o pomocy społecznej ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu, mogą być w nim również prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu. W Gdańsku funkcjonowało 39 ośrodków wsparcia (1 140 miejsc).

- Usługi dla osób starszych i z niepełnosprawnościami zapewniane są w: klubach samopomocy dla osób starszych, klubach samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dziennych domach pomocy, środowiskowych domach samopomocy. W 2019 roku klub samopomocy

i dzienny dom pomocy dla osób starszych przy ul. Sterniczej zakończyły działalność. W tej lokalizacji utworzono nowy środowiskowy dom samopomocy dla 40 osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami demencyjnymi. Ponadto utworzono 2 miejsca całodobowe okresowego pobytu przy ŚDS.

- Zabezpieczenie miejsca pobytu osobom w kryzysie bezdomności zapewniane jest w ogrzewalni, noclegowniach i schroniskach dla bezdomnych. W 2019 roku żadna osoba nie skorzystała z ogrzewalni (w jednym budynku w osobnych pomieszczeniach organizacja udostępnia miejsca w ogrzewalni i miejsca w placówce niskoprogowej, w której przyjmowane są osoby pod wpływem alkoholu). Ponadto zapewniono inne usługi skierowane do osób w kryzysie bezdomności – w okresie jesienno-zimowym uruchomiono pomoc w formie Autobusu SOS, w którym zapewniono dostęp do m.in. usług ratownika medycznego, pracownika socjalnego/streetworkera oraz gorącego posiłku (wydano 22 555 porcji zupy, 2 627 sztuk odzieży, 574 razy osoby bezdomne skorzystały z transportu do noclegowni, średnio każdego dnia korzystały 64 osoby). Przez cały rok działała łącznia – średnio każdego dnia korzystały 3 osoby. Prowadzono usługę niskoprogowego zakwaterowania dla osób w kryzysie bezdomności – 3 695 noclegów w ciągu roku.

W ramach infrastruktury w Gdańsku działały, oprócz wymienionych powyżej ośrodków wsparcia, placówki wskazane poniżej.

- W ostatnim dniu 2019 roku w domach pomocy społecznej na terenie Gdańska zabezpieczono 441 miejsc. Na umieszczenie w DPS oczekiwało 281 osób (o 17 więcej niż w 2018), w tym 157 osób przewlekle somatycznie chorych, 22 w podeszłym wieku oraz 86 osób przewlekle psychicznie chorych i 16 osób niepełnosprawnych intelektualnie.
- Placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie opiekuńczej, specjalistycznej oraz pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę. W roku 2019 utworzono 4 placówki prowadzone w formie połączonej, czyli opiekuńczo-specjalistycznej, wzbogacając w ten sposób ofertę placówek, co wynikało z zaobserwowanego wzrostu liczby dzieci (uczestników placówek) wymagających pracy ze specjalistą.
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze – zapewniają dzieciom i młodzieży pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie, jak również wspierają działania rodziców w wychowaniu i sprawowaniu opieki. Na terenie Gdańska prowadzono placówki typu socjalizacyjnego, interwencyjnego oraz specjalistyczno-terapeutycznego. W 2020 roku planowane jest zwiększenie liczby miejsc w placówkach z 255 do 285. Dzieci umieszczane są także w placówkach na terenie innych powiatów.
- W 2019 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej został włączony w strukturę Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. (OIK wcześniej prowadzony przez organizację pozarządową). W całym roku z hostelu skorzystało 60 osób, w tym 45 osób z powodu przemocy w rodzinie.
- Jednostki specjalistycznego poradnictwa udzielają w szczególności poradnictwa prawnego, psychologicznego i rodzinnego, świadczonego osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. W tabeli uwzględniono punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego, Centrum Informacji dla Osób Niewidzących, Centrum Informacji przy CAWOS, Centrum Informacji przy DPS, Punkt Wsparcia Środowiskowego FOSA na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny 2019	Prognoza 2020
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	1 136	1 140	1 140
Liczba osób korzystających	2	1 705	1 693	1 693
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	65	69	69
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	301	321	354
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	14 416 742	16 249 440	16 863 020
W TYM (z wierszy 1-6):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	278	318	318
Liczba osób korzystających	8	323	368	368
Liczba osób umieszczonych	9	323	368	368
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	41	47	47
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	114	132	132
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	5 835 351	7 179 177	7 179 177
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	265	210	210
Liczba osób korzystających	14	344	259	259
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	11	4	4
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	51	39	39
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	2 632 057	2 524 506	2 524 506
KLUBY SAMOPOMOCY				

Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	196	181	181
Liczba osób korzystających	19	238	239	239
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	13	18	18
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	58	47	47
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	1 127 224	1 264 247	1 264 247

NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI

Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	377	381	381
Liczba osób korzystających	24	707	732	732
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	14	4	21
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	68	97	130
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	4 822 110	4 764 710	5 390 010

OGRZEWALNIE

Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	20	20	20
Liczba osób korzystających	29	93	0	30
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	10	6	6
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	461	441	441
Liczba osób korzystających	2	514	534	534
Liczba osób umieszczonych	3	514	534	534
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	264	281	281
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	2	7	7

Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	314	299	299
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	21 872 314	22 957 875	22 824 520
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	50	42	32
Liczba osób korzystających	9	48	45	32
Liczba osób umieszczonych	10	48	45	32
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	22	16	14
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	411 172	495 594	410 067
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	10	10	10
Liczba osób korzystających	15	85	60	60
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	10 434	12 036	12 036
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	69	68	68
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	3 116 582	3 130 487	3 230 030
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	392	408	423
Liczba osób korzystających	20	272	262	270
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	89	86	86
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	2 403 680	2 607 720	3 187 280
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	251	255	285
Liczba osób korzystających	24	226	259	285

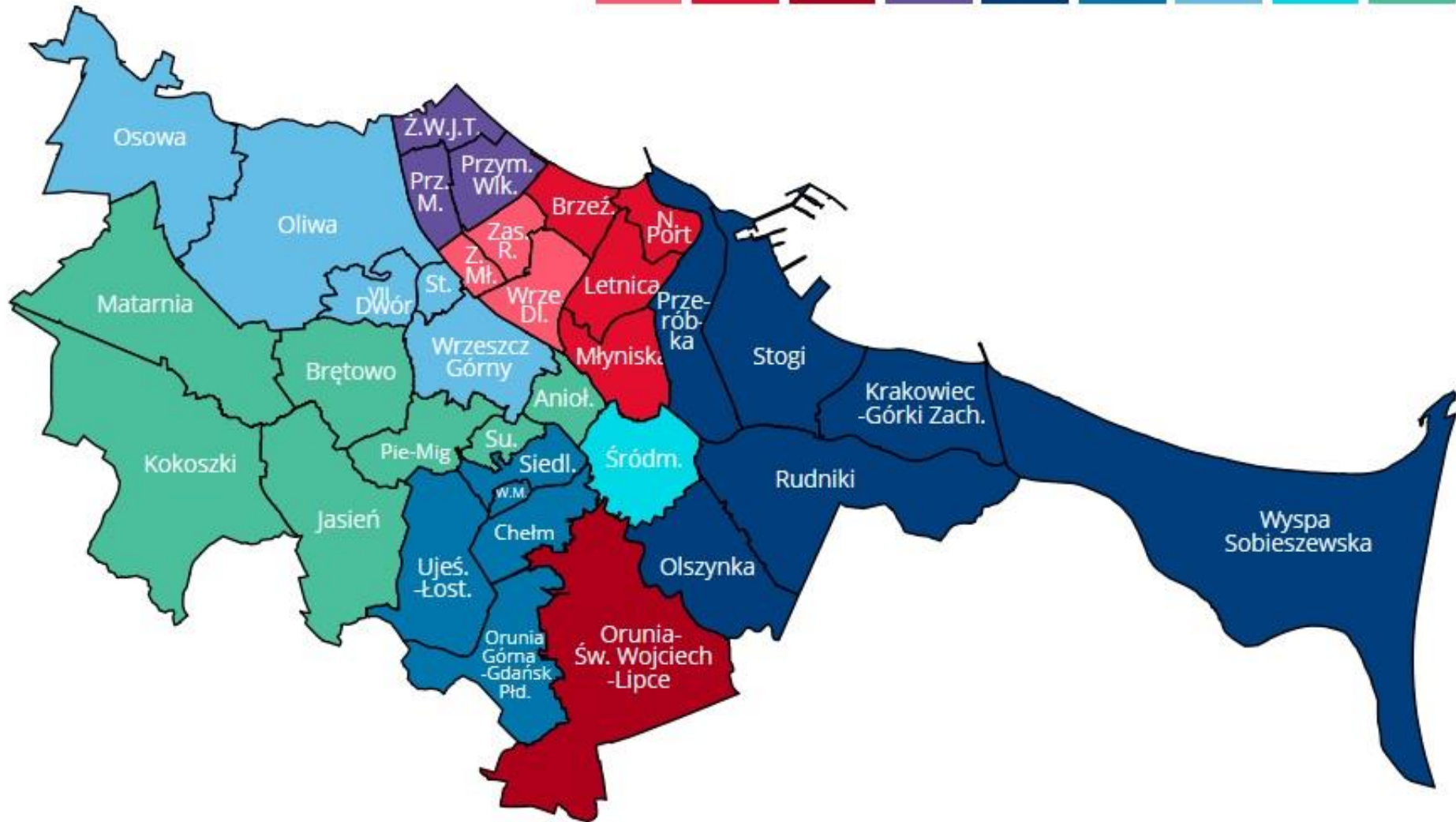
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	191	201	209
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	15 255 476	15 903 192	18 276 705
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	0	0	0
Liczba osób korzystających	28	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	0	0	0
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	96	88	88
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	21	24	24
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	250	246	246
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	77	79	79
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	4 532 489	4 899 096	5 518 824
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną Miasta, z własną strukturą oraz wyspecjalizowaną kadrami, która w kompleksowy sposób udziela pomocy osobom wymagającym wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Kierownictwo jednostki stanowi Dyrektorka oraz troje Zastępców pracujących w określonych obszarach: Zastępczyni Dyrektorki ds. wsparcia specjalistycznego, Zastępczyni Dyrektorki ds. wsparcia środowiskowego oraz Zastępca Dyrektorki ds. programów społecznych. Ogólna liczba zatrudnionych pracowników na 31 grudnia 2019 roku (bez zastępstw i wakatów) wyniosła 443 osoby.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie jest 9 Centrów Pracy Socjalnej (CPS). Zostały w miarę możliwości rozlokowane i dostosowane do potrzeb mieszkańców tak, aby były jak najbardziej dostępne i znajdowały się jak najbliżej miejsca zamieszkania.

Legenda

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

Podpisano łącznie 196 porozumień z wolontariuszami - około 2 000 klientów korzystało z ich wsparcia. Wolontariusze uczestniczyli w organizacji wielu akcji, w tym m.in.: przygotowaniu 120 paczek wspomagających dla seniorów i osób niepełnosprawnych, przygotowaniu 23 pakietów szpitalnych dla seniorów i osób niepełnosprawnych, realizacji 3 spotkań tematycznych dla 50 seniorów, projekt „Starszy Brat Starsza Siostra” dla 16 dzieci w wieku 6-12 lat oraz projekty Zjedz obiad z seniorem oraz Marzenia dla seniora, w których uczestniczyło odpowiednio 13 i 9 osób.

Wykorzystywano możliwość włączenia firm we wsparcie osób korzystających z pomocy społecznej w ramach CSR – biznesu odpowiedzialnego społecznie. Zrealizowano różnorodne przedsięwzięcia m.in.: projekt „Zaszczepmy dzieciom sport” – zaproszenia na mecze żużlowe dla 300 osób, projekt „Fascynująca sesja mam” – wydarzenie edukacyjne z okazji Światowego Dnia Świadomości FAS dla 20 kobiet, wydano kalendarz w nakładzie 300 sztuk, zimowisko dla seniorów – zaproszenia, wejściówki, produkty spożywcze dla 20 seniorów. W 2019 roku MOPR w Gdańsku otrzymał Nagrodę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za innowacyjne rozwiązania w zakresie pomocy społecznej, tj. wykorzystanie wsparcia w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu.

W 2019 roku w MOPR 2 osoby świadczyły prace społecznie użyteczne.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

Od 2017 roku wszystkie Centra Pracy Socjalnej pracują bazując na modelu rozdzielania pracy socjalnej od świadczeń, którego celem jest podniesienie efektywności oferowanego wsparcia poprzez zwiększenie podmiotowości odbiorcy pomocy i jego wpływu na pokonanie własnej trudnej sytuacji życiowej, nie tylko poprzez rzeczywistą współpracę z pracownikiem socjalnym, ale także poprzez świadomy samodzielny wybór oferowanych usług. W każdym CPS pracują trzy wyspecjalizowane zespoły pracowników socjalnych: Zespół Informacji i Obsługi, Zespół Pracy Socjalnej oraz Zespół Usług i Świadczeń. Na 31 grudnia 2019 w MOPR zatrudnionych było 215 pracowników socjalnych. W 2019 roku dokonano z udziałem wszystkich pracowników CPS przeglądu m.in. podziału zadań, stosowanych narzędzi pracy. Wyniki pracy zostały wdrożone w zakresie ujednoczenia zadań poszczególnych zespołów, doskonalenia tworzonej dokumentacji, zasad obsługi w Zespole Informacji i Obsługi, określenia ról i kompetencji pracowników.

7. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W Gdańsku środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2019 roku 702.163.104 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o ponad 156 milionów zł. Od kilku lat utrzymuje się tendencja rosnąca tych wydatków, a rok 2019 był pod tym względem rekordowy ze względu na rozszerzenie świadczenia wychowawczego 500+ na pierwsze dziecko bez kryterium dochodowego.

Największy wzrost wydatków pomiędzy rokiem oceny tj. rokiem 2019, a poprzednim rokiem 2018 dotyczył:

- świadczeń wychowawczych - wzrost o 129.524.991 zł;
- świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalnej rentowe z ubezpieczenia społecznego - wzrost o 7.511.957 zł;

- usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych - wzrost o 5.352.550 zł;
- działalności placówek opiekuńczo - wychowawczych - wzrost o 2.531.513 zł;
- ośrodków wsparcia - wzrost o 2.294.800 zł;
- domów pomocy społecznej - wzrost o 2.111.071 zł;
- specjalistycznego poradnictwa, mieszkań chronionych i ośrodków interwencji kryzysowej - wzrost o 2.076.934 zł;

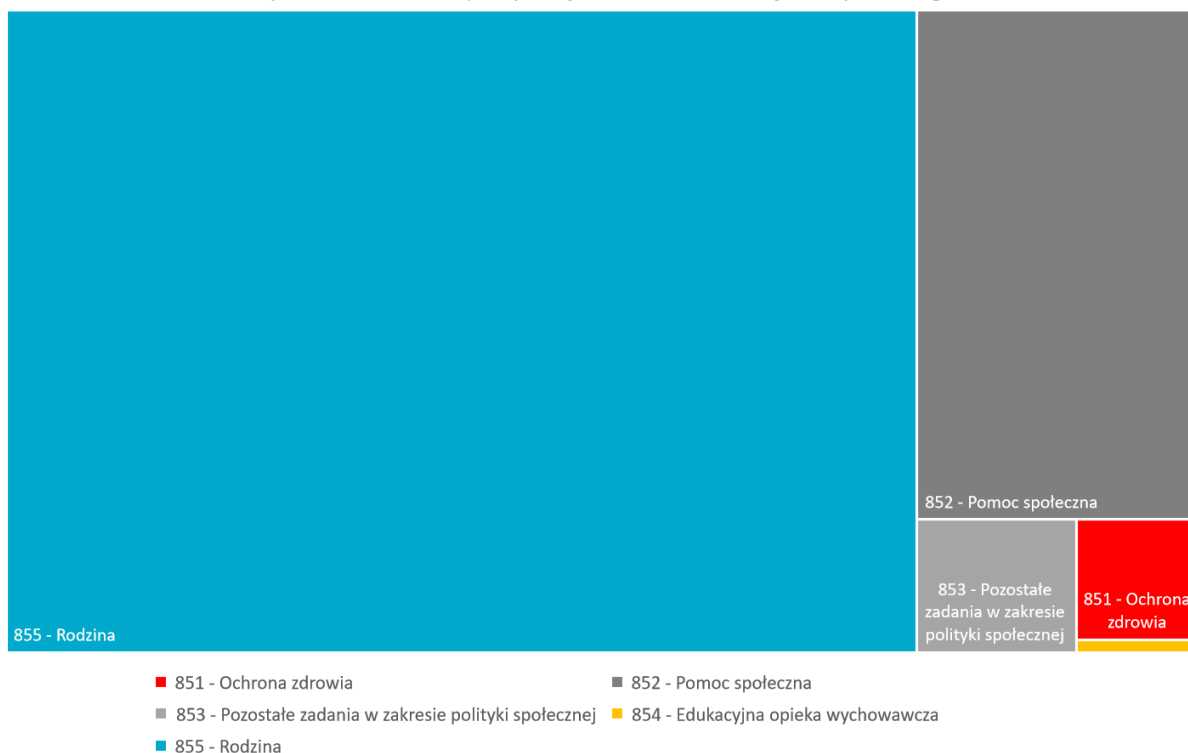
W roku 2020 prognozuje się utrzymanie wydatków na poziomie około 700 mln złotych.

W poniższej tabeli wyszczególnione zostały wszystkie poniesione w latach 2018 i 2019 wydatki związane z wykonywaniem zadań własnych i zleconych w obszarze udzielonej pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, form wsparcia, programów i projektów według klasyfikacji budżetowej. Wielkości wydatków dotyczą wykonania budżetu jednostki za dany rok, zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28.

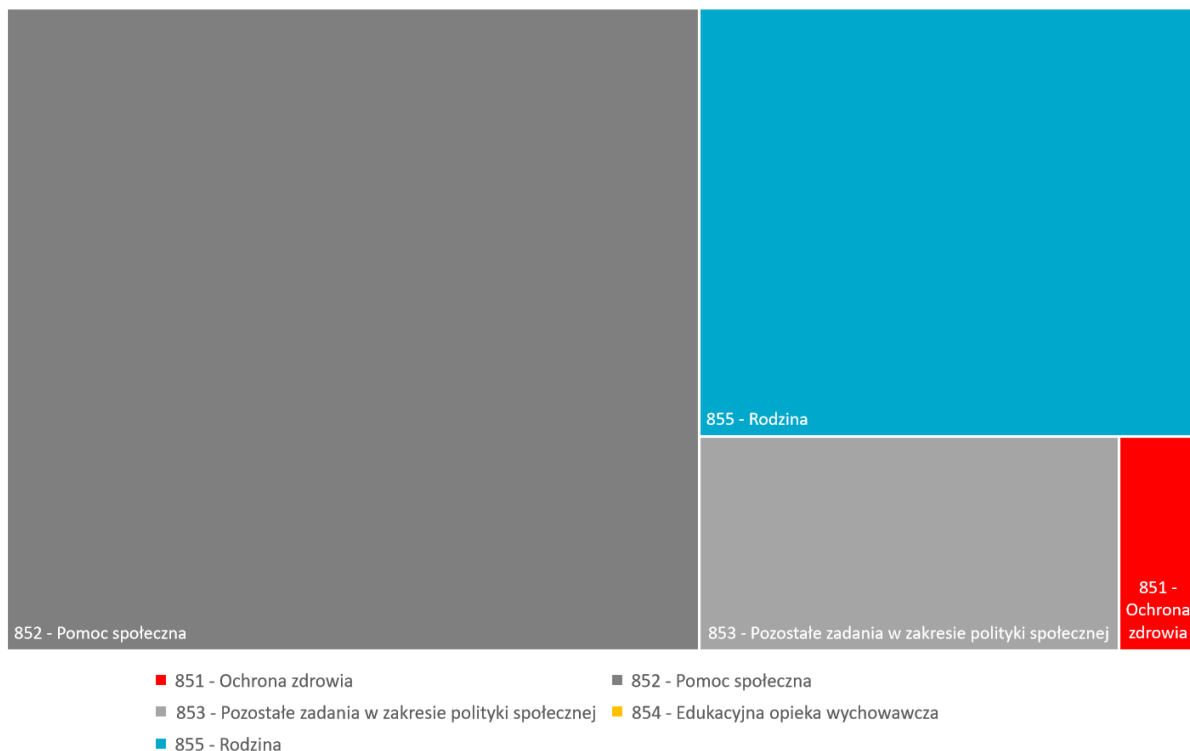
Uwzględnione zostały wszystkie środki bez względu na źródło pochodzenia, zarówno środki budżetu państwa, jak i środki własne jednostki samorządu terytorialnego, w tym także środki pochodzące z Unii Europejskiej w podziale na:

- budżet Miasta - uwzględnia wielkość środków ogółem wydatkowanych przez Gminę Miasta Gdańska,
- budżet OPS/PCPR to jest budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku - wykazano dane odnoszące się tylko do środków finansowych jakimi w danym roku dysponował MOPR.

Wydatki w obszarach polityki w jednostkach samorządu terytorialnego

Wydatki w obszarach polityki społecznej w OPS/PCPR

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (zadania własne i zadania zlecone), w złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny 2019	Prognoza 2020
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	X	702 163 104	708 896 536
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	X	103 557 818	105 813 537
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	1 052 019	1 152 803	1 271 835
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	11 029 253	12 067 562	11 778 165
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	1 979 755	2 249 173	1 990 000
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	28 328 575	30 439 646	31 676 305
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	6 456 260	7 481 772	8 851 785
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	9 558 876	11 853 676	11 628 233
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	646 345	1 248 285	0

85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	87 594	175 313	40 220
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	87 594	175 313	40 220
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	X	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	X	0	0
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	2 883 319	3 015 461	2 899 861
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	2 881 621	3 014 652	2 896 861
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	12 229 916	10 834 928	15 208 672
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	19	11 211 814	11 357 508	11 660 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	11 027 433	11 218 178	11 500 000
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	0	0	0
w tym: w budżecie OPS/PCPR	22	0	0	0
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	23	31 382 409	31 364 545	31 521 201
w tym: w budżecie OPS/PCPR	24	31 382 409	31 355 439	31 521 201
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	1 557 158	3 634 092	4 549 204
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	414 173	823 934	1 317 624
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	8 018 243	13 370 793	13 045 377
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	538 351	474 597	0

85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	3 934 781	4 233 424	4 224 715
w tym: w budżecie OPS / PCPR	30	3 229 119	3 503 815	3 232 460
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	124 154	24 828	13 760
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	124 154	24 828	13 760
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	124 154	24 828	13 760
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	124 154	24 828	13 760
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	39	8 377 253	10 372 767	14 155 842
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	599 387	942 879	950 903
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	698 385	1 010 215	1 104 856
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	120 000	188 735	195 332
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	1 093 614	1 153 970	1 214 828
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	9 303 563	10 069 620	11 397 473
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	9 303 563	10 069 620	11 397 473

85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	7 457 159	7 231 999	7 365 450
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	2 472 088	1 917 833	3 477 139
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	1 131 086	1 024 164	1 129 370
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	383 606	390 810	555 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	207 793 009	337 318 000	340 000 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	106 706 815	114 218 772	105 431 592
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	0	0	0
85504 - Wspieranie rodziny	57	16 805 614	17 609 321	17 034 757
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	1 610 328	1 764 505	1 709 357
85505 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	23 004 405	23 745 982	24 401 416
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0

85508 - Rodziny zastępcze	65	19 325 835	20 747 104	20 633 671
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	19 310 925	20 747 104	20 622 672
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	20 150 866	22 682 379	24 244 733
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	4 767 242	6 357 156	6 096 750
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	X	1 063 422	710 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	X	0	0
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	X	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	X	0	0

8. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO-KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polega na realizacji projektów finansowanych z **Europejskiego Funduszu Społecznego** oraz udziału w konkursach ogłaszanych przez **Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej**. Korzystano ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku realizował projekty w obszarze **aktywizacji zawodowej**: GPS – Gotowość Praca Samodzielność II, projekt Cała Naprzód I oraz Cała Naprzód II.

GPS – Gotowość Praca Samodzielność II

Partnerzy projektu: Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOŚA, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną

	Koło w Gdańsku, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gdańskie.
Źródło dofinansowania:	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
Cel projektu:	Zwiększenie szans na zatrudnienie osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wdrożenie kompleksowych programów aktywizacji społeczno-zawodowej.
Opis projektu:	Działania skierowane do osób, rodzin, środowisk i lokalnych społeczności, w oparciu o ścieżkę reintegracji stworzoną indywidualnie dla każdego uczestnika wsparcia, przy wykorzystaniu animacji środowiskowej, podejścia oddolnego oraz ekonomii społecznej. Realizacja projektu w oparciu o partnerską współpracę z Gdańskim Urzędem Pracy, organizacjami pozarządowymi oraz pracodawcami. Wsparcie osadzone przede wszystkim na pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych MOPR.
Charakterystyka uczestników:	480 uczestników – osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, a także otoczenie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (50 osób) w zakresie, w jakim jest to niezbędne do aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
Rezultaty projektu:	Do końca 2019 roku wsparciem objęto 282 osoby, w tym 74 osoby z niepełnosprawnością. 30 uczestników podjęło zatrudnienie, z czego 9 uczestników utrzymało zatrudnienie przez okres 3 miesięcy. 20 uczestników spośród osób, które zakończyły udział w projekcie, uzyskało kwalifikacje. U 25 uczestników nastąpił wzrost kompetencji społecznych.
Termin realizacji projektu:	10.2018 – 12.2020

Cała Naprzód I

Partnerzy projektu:	Gmina Pszczółki (GOPS w Pszczółkach), Gmina Suchy Dąb (GOPS w Suchym Dębnie).
Źródło dofinansowania:	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
Cel projektu:	Zwiększenie szans na zatrudnienie osób pozostających bez pracy, znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.
Opis projektu:	Wsparcie realizowane w postaci kompleksowych rozwiązań w zakresie aktywizacji zawodowej, w oparciu o pogłębioną analizę umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych danego uczestnika. Realizowano: kursy i szkolenia zawodowe prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, staże zawodowe umożliwiające zdobycie doświadczenia w danej

branży, indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy oraz wsparcie psychologiczne i pedagogiczne.

- Charakterystyka uczestników: 60 osób pozostających bez pracy (z wyłączeniem osób przed ukończeniem 30. roku życia), należących dodatkowo do minimum jednej z następujących grup: osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach.
- Rezultaty projektu: Po zakończeniu udziału w projekcie 29 osób uzyskało kwalifikacje (145% zakładanego poziomu) a 33 osoby podjęły zatrudnienie (300% zakładanego poziomu).
- Termin realizacji projektu: 04.2017 – 06.2019

Cała Naprzód II

- Partnerzy projektu: Gmina Pszczółki (GOPS w Pszczółkach), Gmina Suchy Dąb (GOPS w Suchym Dębnie).
- Źródło dofinansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
- Cel projektu: Zwiększenie szans na zatrudnienie osób pozostających bez pracy lub poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy.
- Opis projektu: Wsparcie realizowane w postaci kompleksowych rozwiązań w zakresie aktywizacji zawodowej, w oparciu o pogłębioną analizę umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych danego uczestnika (kursy szkolenia zawodowe prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, staże zawodowe umożliwiające zdobycie doświadczenia w danej branży, indywidualne i grupowe poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy oraz wsparcie psychologiczne i pedagogiczne).
- Charakterystyka uczestników: 110 osób (z wyłączeniem osób przed ukończeniem 30 roku życia), w tym: osoby pozostające bez pracy, znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach), osoby pozostające bez pracy (z wyłączeniem osób przed ukończeniem 30 roku życia) nie należące do żadnej z kategorii wskazanych w punkcie powyżej (tj. mężczyźni w wieku 30-49 lat), osoby pracujące, znajdujące się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.
- Rezultaty projektu: W 2019 roku zrekrutowano 30 uczestników. Zapewniono uczestnikom 11 miejsc w nowo rozpoczętych szkoleniach i kursach zawodowych. 2 uczestników podjęło zatrudnienie.
- Termin realizacji projektu: 07.2019 – 06.2021

W obszarze wsparcia osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz z zaburzeniami psychicznymi w 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku rozpoczął realizację projektu OZA – Testowanie gdańskiego modelu wsparcia dorosłych Osób z Autyzmem oraz kontynuował projekt Gdański model deinstytucjonalizacji usług na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

OZA – Testowanie gdańskiego modelu wsparcia dorosłych Osób z Autyzmem

Partnerzy projektu:	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym, Fundacja „Pomóż Mi Życ”.
Źródło dofinansowania:	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
Cel projektu:	Zwiększenie oferty oraz poprawa jakości działań w obszarze wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością z autyzmem poprzez przetestowanie modelu, jaki został opracowany przez zespół ekspertów w I fazie projektu.
Opis projektu:	Działania odpowiadające na potrzebę stworzenia spójnego systemu pomocy środowiskowej na rzecz osób z autyzmem przez koordynację, zapewnienie dostępności, wielostronności, integralności specjalistycznego wsparcia niezbędnego do życia w środowisku społecznym (w tym rodzinnym, zawodowym, edukacyjnym). Projekt wpisuje się w potrzebę zapewnienia wsparcia rodzinom i opiekunom osób z autyzmem oraz podniesienia świadomości społecznej dotyczącej tego zaburzenia. Realizacja projektu umożliwi prowadzenie środowiskowego wsparcia przez asystentów i trenerów pracy zarówno w miejscu zamieszkania osób z autyzmem, jak również w placówkach dziennego pobytu, do których na co dzień uczęszczają. Utworzenie środowiskowego domu samopomocy (na etapie projektu: Specjalistycznego Dom Samopomocy) umożliwi zapewnienie wsparcia społecznego wraz z realizacją programu terapeutycznego. Prowadzone zadania dotyczyć będą także przetestowania dwóch nowych form mieszkalnictwa dla osób z autyzmem w formie Wspólnoty Domowej oraz Pomorskiej Farmy Życia. Rodzice i opiekunowie otrzymają możliwość skorzystania z usług wytchnieniowych, usług interwencyjnych, grup wsparcia oraz szkoleń zawodowych podnoszących ich kwalifikacje. Pracownicy świadczący na co dzień wsparcie skierowane do osób z autyzmem wezmą udział w szkoleniach podnoszących ich umiejętności oraz skorzystają z superwizji, która pozwoli udoskonalić ich warsztat pracy.
Charakterystyka uczestników:	Główni odbiorcy projektu to 80 dorosłych osób z autyzmem, z niepełnosprawnością intelektualną, zamieszkałych w Gdańsku, ich rodziny i opiekunowie, a także otoczenie (100 os.). Użytkownikami są również pracownicy i współpracownicy podmiotów, instytucji i organizacji, którzy realizują wsparcie medyczne i społeczno-zawodowe na rzecz OZA (100 osób).
Rezultaty projektu:	Wskaźniki osiągnięte w 2019 roku: 24 osoby z autyzmem objęte wsparciem Specjalisty ds. koordynacji wsparcia, 16 osób objętych wsparciem asystenta i/lub trenera pracy, 5 uczestników

Środowiskowego Domu Samopomocy (tu: Specjalistycznego Domu Samopomocy), 12 osób korzystających ze wsparcia we Wspólnocie Domowej, 6 osób korzystających ze wsparcia w Pomorskiej Farmie Życia, 13 osób objętych usługami wytchnieniowymi i interwencyjnymi.

Termin realizacji projektu: 04.2019 – 03.2022

Gdański model deinstytucjonalizacji usług na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi

Partnerzy projektu: Centrum Zdrowia Psychicznego Optimmed, Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA, Fundacja Wspierania Rodzin Przystań, Stowarzyszenie na rzecz osób z kryzysami psychicznymi Przyjazna Dłoń.

Źródło dofinansowania: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Cel projektu: Poprawa jakości działań w obszarze zdrowia psychicznego przez przetestowanie modelu wsparcia osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi. Działania ukierunkowane na interdyscyplinarne wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi (dorosłych w wieku produkcyjnym oraz młodych dorosłych w wieku 16-25 lat) zamieszkałych w Gdańsku.

Opis projektu: Projekt przyczynia się do podniesienia skuteczności polityk ze styku zdrowia psychicznego i zabezpieczenia społecznego, włączając w te działania podmioty odpowiedzialne za politykę społeczną i ochronę zdrowia. Wdrożenie modelu jest odpowiedzią na wzrost liczby osób cierpiących z powodu zaburzeń psychicznych różnego typu, wysoce zaawansowane procesy marginalizacji i wykluczenia społecznego, brak rozwiązań systemowych opartych na modelu leczenia środowiskowego zaburzeń psychicznych oraz ograniczoną kompleksowość usług i dostępność zróżnicowanych form leczenia psychiatrycznego. Priorytetowym działaniem jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej, ciągłej, spersonalizowanej i szeroko dostępnej pomocy specjalistycznej oraz innych form wsparcia niezbędnych do życia w środowisku społecznym, w tym rodzinnym, zawodowym i edukacyjnym. Testowany model wpisuje się także w potrzebę zapewnienia wsparcia rodzinom i opiekunom osób z zaburzeniami psychicznymi oraz podniesienia świadomości społecznej dotyczącej zaburzeń psychicznych i profilaktyki zaburzeń.

Charakterystyka uczestników: 200 mieszkańców/mieszkanek Gdańska: osób dorosłych w wieku produkcyjnym oraz młodych dorosłych w wieku 16-25 lat, z zaburzeniami psychicznymi/chorujących psychicznie. Model uwzględnia podział na osoby niezdiagnozowane i osoby posiadające diagnozę psychiatryczną. Adresatami usług są także osoby z bezpośredniego otoczenia osoby chorującej psychicznie.

Rezultaty: Do końca 2019 roku wsparciem objęto 328 osób (145 zakończyło udział). Wsparcie obejmowało: konsultacje psychiatryczne,

internistyczne, terapię, leczenie na dziennym oddziale psychiatrycznym, asystenturę środowiskową, wsparcie w mieszkaniach chronionych/ wspomaganych, wsparcie w klubie integracji społecznej, pracę socjalną, usługi opiekuńcze, specjalistyczny dom samopomocy, aktywizację zawodową, poradnictwo rodzinne, szkolenie Otwarty Dialog, szkolenie Studium asystenta środowiskowego, szkolenia dla specjalistów. W 2019 roku powstało dodatkowe mieszkanie wspomagane (nie planowane w projekcie) na 5 miejsc dla osób z zaburzeniami psychicznymi przechodzących trening samodzielnej prowadzenia gospodarstwa domowego. Remont i wyposażenie mieszkania zrealizowane z oszczędności projektowych.

Termin realizacji projektu: 08.2017 – 09.2020

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych

- Źródło dofinansowania: Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych
- Cel programu: Wzmocnienie systemu wsparcia poprzez świadczenie usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, oraz osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Specjalistyczne poradnictwo tj. wsparcie psychologiczne lub terapeutyczne członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością lub osobami niepełnosprawnymi. Nauka pielęgnacji/rehabilitacji i dietetyki członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością lub osobami niepełnosprawnymi.
- Opis programu: Usługa polegała na zapewnieniu wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z niepełnosprawnościami z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności.
- Rezultaty: Realizacja usługi w trzech modułach. Moduł I – w ramach pobytu dziennego opiekę zapewniano w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością oraz w ośrodku wsparcia – łącznie zrealizowano 3 112 godzin w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz 4 900 godzin ze środków

własnych Miasta. Moduł II – w ramach pobytu całodobowego w ośrodkach wsparcia zrealizowano 576 godzin w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz 1 688 godzin ze środków własnych Miasta. Moduł III – poradnictwo specjalistyczne dla opiekunów osób z niepełnosprawnością – zrealizowano 332 godziny usług.

Termin realizacji projektu: 08.2019 – 12.2019

Program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2019

- Źródło dofinansowania: Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych
- Cel programu: Wsparcie społeczne w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych osób niepełnosprawnych spełniających określone kryteria programowe.
- Opis programu: Zapewnienie wsparcia społecznego w formie świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w wieku do 75 r.ż. z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jak również z orzeczeniem lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji lub orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji wydane na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz dzieci do 16 r.ż. z orzeczeniem o niepełnosprawności ze szczególnymi wskazaniem, tj. konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dofinansowanie max. do 50% kosztów realizacji usług opiekuńczych.
- Rezultaty: Z programu skorzystało: usługi opiekuńcze - 193 osoby oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze - 20 osób.
- Termin realizacji projektu: 03.2019 – 12.2019

Program Wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020 - Edycja 2019 r. - moduł II „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+”

- Źródło dofinansowania: Program Wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020 – edycja 2019 r.
- Cel programu: Zapewnienie wsparcia seniorom przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym.
- Opis programu: Wsparcie seniorów poprzez tworzenie i funkcjonowanie Dziennych Domów.

Charakterystyka uczestników: Osoby nieaktywne zawodowo w wieku 60+, bez warunku korzystania z pomocy społecznej, bez kryterium finansowego.

Rezultaty projektu: Zapewnienie wsparcia dla łącznie 45 osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+, przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej. W roku 2019 łącznie ze wsparcia skorzystało 55 osób.

Termin realizacji projektu: 01.2019 – 12.2019

W 2019 roku realizowano projekt w obszarze **przeciwdziałania przemocy w rodzinie**.

„Gdańsk z rodziną” edycja 2019

Źródło dofinansowania: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Cel projektu: Rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Rezultaty projektu: Podniesienie świadomości 365 mieszkańców miasta Gdańska na temat zagrożeń wpływających na rozwój dzieci i funkcjonowanie rodzin w środowisku rodzinnym, zorganizowanie 6 otwartych wykładów w ramach Uniwersytetu Rodzinnego, poprawa funkcjonowania 14 dzieci z rodzin zagrożonych przemocą (wakacyjne, tygodniowe zajęcia o charakterze profilaktyczno-artystycznym), organizacja warsztatów „Przygód pełen plecak” dla dzieci w wieku 6-14, organizacja 2 warsztatów animacyjno-profilaktycznych, łącznie dla 11 dzieci, podniesienie świadomości społecznej o zjawisku przemocy w rodzinie, szczególnie przemocy opiekuńczej, wśród 188 seniorów (podczas wykładu i spotkań w gdańskich Klubach Seniora), podniesienie świadomości społecznej 218 uczniów o zagrożeniach związanych z przemocą wśród młodzieży (cykl warsztatów i konkurs dla młodzieży „Sądzić i być sądzonym”), poprawa funkcjonowania 40 rodziców w zakresie radzenia sobie z emocjami, sytuacjami kryzysowymi, agresją w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie specjalistycznej pomocy dla osób, par i udzielono 150 indywidualnych konsultacji; diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gdańsku, w badaniu metodą ankiety internetowej w oparciu o przygotowany kwestionariusz ankiety udział wzięło ponad 1 000 mieszkańców.

Termin realizacji projektu: 03.2019 – 12.2019

Kolejny rok wykorzystano dofinansowanie Ministerstwa w obszarze **wspierania rodziny pieczy zastępczej**.

Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019

Źródło dofinansowania:	Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019
Cel projektu:	Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w rozwoju systemu wspierania rodzin, w tym zwiększenia dostępu do usługi asystenta rodziny.
Opis projektu:	Podejmowanie działań w zakresie zapewnienia w Ośrodku asystentów rodzin, którzy wspierają rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.
Charakterystyka uczestników i rezultaty projektu:	Dofinansowanie kosztów zatrudnienia 24 asystentów rodziny i 19 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
Termin realizacji projektu:	01.2019 – 12.2019

9. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI - ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań jest uznawana za szczególnie ważną, przez to realizowana w coraz szerszym zakresie na rzecz zapewnienia usług mieszkańcom i mieszkankom Gdańska. Organizacje posiadają zasoby, doświadczenie, a kadra szeroką wiedzę specjalistyczną.

W 2019 roku Miasto Gdańsk za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie zleciło w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizację zadań 61 organizacjom pozarządowym na kwotę 48 250 046 zł (kwota o 25,4% wyższa niż w roku poprzednim). Rozszerzono współpracę o 12 nowych zadań. Obszary współpracy obejmowały m.in. pomoc społeczną, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, jak również w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób; rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych; nieodpłatne poradnictwo prawne. Najwyższe kwoty przekazywane są na realizację zadań realizowanych na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnością.

W ramach Ustawy o zdrowiu publicznym w 2019 roku 16 organizacjom zlecono zadania na łączną kwotę 3 144 326 zł (67,0% więcej niż w 2018 roku).

10. WNIOSKI KOŃCOWE

Analiza zebranych danych statystycznych stanowi jeden z elementów umożliwiających przyjęcie niezbędnych kierunków działań w Gdańsku w zakresie pomocy i integracji społecznej. Kierunki te wskazane są w poniższych rekomendacjach do Oceny Zasobów Pomocy Społecznej. Posłużą one do zbudowania założeń polityki społecznej na 2021 rok oraz do planowania budżetu na przyszłe lata. Jednak w szczególnej sytuacji epidemicznej, w której obecnie się znajdujemy, związanej z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 oraz wywoływanej przez niego choroby COVID-19, trzeba mieć świadomość, iż rekomendacje te nie będą wystarczającym źródłem informacji do podejmowania strategicznych decyzji. Będąc w czasie pandemii nie jesteśmy w stanie oszacować skali i charakteru potrzeb społecznych, na które będzie odpowiadać Miasto Gdańsk. Nie wiemy także, na ile zmienią się wpływy do budżetu Miasta w związku z prognozowanym kryzysem gospodarczym, który może być efektem obostrzeń nakładanych przez poszczególne kraje w celu zahamowania rozprzestrzeniania się wirusa. Budowanie założeń polityki społecznej na rok 2021 będzie, więc swoistym kompromisem

między kontynuacją realizacji zakładanych długofalowych działań wynikających z dokumentów strategicznych kształtujących obszar rozwoju społecznego, a potrzebą szybkiego, elastycznego i adekwatnego reagowania na potrzeby gdańszczan związane z kryzysową sytuacją epidemiczną z jednej strony oraz ograniczonymi zasobami finansowymi i organizacyjnymi z drugiej strony.

Obszar rozwoju społecznego kształtują w Gdańsku następujące dokumenty strategiczne: Programy Operacyjne Strategii Rozwoju Gdańska oraz Gdańska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030 (GSRPS). W dokumencie tym są zidentyfikowane obszary problemowe, które znajdują odzwierciedlenie w analizowanych danych zawartych w formularzu Oceny Zasobów Pomocy Społecznej.

Poniżej wymienione są obszary kierunkujące podejmowane działania:

1. Dane demograficzne w Gdańsku, wskazują na liczną grupę mieszkańców w wieku senioralnym. W konsekwencji zjawisko to wymaga i będzie wymagać dalszej, szerszej interwencji w zakresie zapewnienia wsparcia i opieki w różnych formach środowiskowych i instytucjonalnych. Rosnąca i spolaryzowana grupa seniorów generuje zapotrzebowanie na rozwój i wzrost jakości usług społecznych ukierunkowanych na aktywizację i integrację międzypokoleniową. Dlatego opracowano standard usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Z tych form wsparcia korzystają najczęściej osoby starsze, czy z problemem niepełnosprawności.

Pozytywnym trendem demografii w Gdańsku jest stale wzrastająca liczba mieszkańców. W 2019 r. była najwyższa w historii, odnotowano także drugi najwyższy przyrost ludności od 1989 roku. Zjawisko to bardzo cieszy i tym większą wagę należy położyć na dostosowanie do potrzeb i tendencji migracyjnych gdańszczanek i gdańszczan sieci opieki nad dzieckiem do lat 3. Stale wzrasta zapotrzebowanie rodziców na tę usługę społeczną. W roku 2019 znacząco zwiększyła się liczba miejsc oferujących taką opiekę, wprowadzono też w 2019 roku boni żłobkowy dla gdańszczan, wyrównujący szanse w dostępie do opieki nad dziećmi w wieku 0-3 lat, poprzez częściowe pokrycie opłaty za pobyt dziecka w placówce niepublicznej.

Gdańsk jest jednym z nielicznych dużych miast w Polsce, w którym obserwujemy silny wieloletni trend rosnącej liczby mieszkańców, co wskazuje na to, że miasto bardzo dobrze wywiązuje się ze swoich zadań. Nowi gdańszczanie to wielki potencjał miasta, który pozwala z nadzieją spoglądać w przyszłość.

2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej bardzo nieznacznie (o 0,7%) wzrosła w stosunku do roku ubiegłego. Zestawiając tę informację z rosnącą liczbą mieszkańców Gdańska odsetek korzystających z pomocy społecznej nie zwiększył się. Dane korelowały z niską stopą bezrobocia oraz zmniejszającą się liczbą osób bezrobotnych. Było to związane z dobrą sytuacją na rynku pracy oraz dodatkowymi świadczeniami dla rodzin (m.in. 500+), które znacznie poprawiły ich kondycję ekonomiczną. Jednocześnie wzrosła liczba dzieci kierowanych do pieczy zastępczej w związku z niewłaściwą opieką rodziców biologicznych. Z kolei w sytuacji umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną nadal mamy do czynienia z niewystarczającą liczbą zawodowych rodzin zastępczych, przy jednoczesnej dominacji rodzin zastępczych spokrewnionych. Sytuacja ta wymaga podejmowania szerokich działań profilaktycznych wobec rodziców, którzy mają trudności w prawidłowym zabezpieczeniu opieki nad dziećmi. Potrzeby tych rodzin stanowią wyzwanie dla rozwoju różnorodnych form poradnictwa specjalistycznego.

Jednocześnie pomoc społeczna w większym stopniu profiluje się na potrzeby osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych bezdomnością i osób bezdomnych. W 2019 roku partycypacyjnie opracowano i wdrożono rekomendacje z ewaluacji Modelu rozdzielania pracy socjalnej od świadczeń. Ważne było też uruchomienie 4 placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży prowadzonych w formie połączonej, tj. opiekuńczo-specjalistycznej oraz rozpoczęcie wdrażania modelu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej. Rozpoczęcie realizacji nowych projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej: Cała Naprzód II, oraz Housing First – Najpierw Mieszkanie dało możliwość zwiększenia aktywności zawodowej osób bezrobotnych i biernych zawodowo czy wdrożenia nowej oferty pomocy osobom w kryzysie bezdomności przebywającym w miejscach niemieszkalnych. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku został uhonorowany nagrodą Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za innowacyjne rozwiązania w zakresie pomocy społecznej – wykorzystanie wsparcia w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu. Wyzwaniem dla kadry MOPR była organizacja działań interwencyjno-pomocowych dla mieszkańców Gdańska po tragicznej śmierci Prezydenta Miasta Gdańska.

3. Utrudniona jest nadal sytuacja życiowa osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów zwłaszcza w dostępie do rehabilitacji społecznej i zawodowej czy usług wytchnieniowych. Potrzebna jest intensyfikacja i rozwój interwencji w tym obszarze. Odpowiadając na potrzeby tej grupy osób, które również są potrzebami części z licznej grupy gdańskich seniorów i ich rodzin, podjęto w 2019 roku wiele ważnych inicjatyw. To przede wszystkim przystąpienie do programu „Opieka wytchnieniowa” oraz zlecenie tej usługi organizacjom pozarządowym. Przekształcenie dziennego domu pomocy przy ul. Sterniczej 1 w środowiskowy dom samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami demencyjnymi z pozyskanych środków z budżetu państwa. Podjęcie współpracy z nowymi domami pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, jak również zakontraktowanie dodatkowych miejsc w DPS dla osób w podeszłym wieku specjalizującym się w opiece nad osobami z chorobą Alzheimera oraz głębokim otępieniem. Rozpoczęto też realizację finansowanego ze źródeł zewnętrznych projektu Oza – Testowanie gdańskiego modelu wsparcia dorosłych Osób z Autyzmem. Działania te wymagają kontynuacji i rozszerzania, gdyż potrzeby w tym zakresie są wciąż w dużym stopniu niezaspokojone.

4. Skala problemu zaburzeń psychicznych wymaga kontynuacji kompleksowych działań w oparciu o Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2023. Rynek realizatorów zadań w zakresie zdrowia psychicznego wymaga jeszcze rozwoju, aby dostosował się do obserwowanej rosnącej skali potrzeb. Pojawiają się nowe formy uzależnień, a system przeciwdziałania, zwalczania i wsparcia osób doświadczających tych problemów jest niewystarczający. Ważną inicjatywą w tym obszarze było powołanie i koordynacja Miejskiego Systemu Interwencji Kryzysowej integrującego służby miejskie, organizacje i osoby w zakresie skutecznego, interdyscyplinarnego i komplementarnego wsparcia mieszkańców i mieszkanki Gdańska znajdujących się w sytuacjach kryzysowych. Włączono również Ośrodek Interwencji Kryzysowej w strukturę MOPR. Prowadzono działania wspierające merytorycznie kadry zaangażowane na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi – wydano i upowszechniono publikację o Programie, zorganizowano konferencję upowszechniającą założenia Programu.

5. Stałe wyzwania związane z rosnącym zjawiskiem imigracji wymagają reagowania na pojawiające się problemy. Kierunki działań w tym obszarze zostały nakreślone w Modelu Integracji Imigrantów. Natomiast wytyczne odnośnie zapobiegania dyskryminacji mieszkańców Gdańska ze względu na wiek, stan zdrowia, pochodzenie, płeć, narodowość, stosunek do religii i orientację seksualną zawiera Model

na rzecz Równego Traktowania. Rozpoczęto wdrażanie planów realizacyjnych opracowanych na podstawie rekomendacji.

6. Kontynuowane będą nadal działania na rzecz bezpieczeństwa ekonomicznego mieszkańców Gdańska oraz rozwoju mieszkalnictwa społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, prowadzone w ramach Gdańskiego Programu Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych oraz Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego. W ramach obu programów w roku 2019 wprowadzano w życie rekomendacje wynikające z przeprowadzonych w 2018 roku ewaluacji. Nastąpiło rozszerzenie oferty wsparcia dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w mieszkaniach wspomaganych oraz ze wsparciem – utworzenie dodatkowych miejsc w nowych mieszkaniach, w tym jednym chronionym. Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego został uznany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jako dobra praktyka rozwiązująca problem bezdomności i jest rekomendowany jako modelowe rozwiązanie dla dużych i średnich miast. Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych rozszerzyło swoją ofertę zwłaszcza na rzecz osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi, jak i osób z uzależnieniami.

7. Rok 2019 przejawiał się w Gdańsku nadzwyczajną aktywnością obywatelską. Rozpoczęła się ona od potrzeby wspólnego przeżywania trudnych emocji związanych z zabójstwem Pawła Adamowicza Prezydenta Miasta Gdańska podczas gdańskiego finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Przejawiała się ona również w formie aktywności wyborczej, w ramach której między innymi osiągnięto rekordową frekwencję na poziomie 72,54 % w wyborach parlamentarnych. Obchodziliśmy też w Gdańsku 30. rocznicę wyborów z 4 czerwca 1989 roku. W organizację Święta Wolności i Solidarności, które obchodziliśmy od 1 do 11 czerwca włączyły się nie tylko władze samorządowe, ale także instytucje kultury i - przede wszystkim - wolontariusze. Aż 250 osób z całej Polski pomagało w przygotowaniu wydarzenia. Podczas Święta Wolności i Solidarności zorganizowano „Strefę Społeczną”. Było to miasteczko namiotowe na stoczniowym terenie, składające się z 13 punktów tematycznych odnoszących się do różnych sfer życia społecznego. Sfery te to: Integracja, Demokracja, Prawa Człowieka, Kultura, Solidarność codziennie, Lokalność, Edukacja, Zrównoważony rozwój, Wsparcie społeczne, Równość, Biblioteka, Rozwój społeczny, Ruchy miejskie. Udało się zgromadzić i wyeksponować działania ok. 200 organizacji pozarządowych z całej Polski, stworzono przestrzeń debat, strefę działań artystycznych, warsztatów tematycznych, animacji dla dzieci, miejsce do odpoczynku, a przede wszystkim przestrzeń wymiany poglądów, doświadczeń i dobrych praktyk.

Powyższe obszary kierunkujące podejmowane działania realizowane są i będą poprzez zadania zaplanowane w Programach Operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta, branżowych programach, modelach, projektach, procedurach i planach, które skatalogowane zostały w dokumencie GSRPS. Strategia ta została w roku oceny poddana ewaluacji, która potwierdziła zasadność przyjętych kierunków działań. W roku 2019 katalog dokumentów branżowych liczył już łącznie 46 dokumentów branżowych realizujących cele i kierunki GSRPS (21 programów, 3 modele, 19 projektów, 3 procedury).

Na poziomie realizacyjnym rekomenduje się natomiast podejmowanie przede wszystkim następujących działań:

1. Wykorzystywanie dodatkowych narzędzi i metod w pracy socjalnej:

- Wspieranie pracowników w rozwiązywaniu nowych, pojawiających się problemów o charakterze interdyscyplinarnym wymagających współpracy różnych służb;

- Wdrożenie Modelu integracji usług w MOPR – utworzenie i wykorzystywanie integrującego narzędzia „baza usług”;

2. Intensyfikację działań w pracy z rodzinami, zwłaszcza z tymi rodzinami, których dzieci są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej lub są już umieszczone w pieczy zastępczej, w celu budowania integralności rodzin i zwiększania ich potencjału oraz utrzymania / powrotu pod opiekę rodziców biologicznych:

- Rozwijanie różnych form pracy z rodzinami z dziećmi, w szczególności w zakresie podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych jako profilaktyka i przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej;
- Podnoszenie efektywności pozyskiwania rodzin wspierających;
- Systematyczne rozwijanie działań w zakresie wsparcia specjalistów (pedagogów, psychologów, terapeutów) w placówkach wsparcia dziennego;
- Tworzenie nowych placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży w dzielnicach, w których takie placówki obecnie nie funkcjonują;
- Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, szczególnie zwiększanie liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych;
- Zwiększanie liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej;
- Zwiększenie liczby miejsc w specjalistycznych formach pieczy zastępczej;
- Rozszerzenie oferty wsparcia dla opiekunów zastępczych i dzieci, szczególnie w zakresie pomocy psychologicznej;
- Doskonalenie systemu wsparcia opiekunów zastępczych i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu;
- Wzmacnianie osób pełniących funkcję opiekuna usamodzielnienia;
- Rozwijanie partnerskiego pakietu wsparcia w Gdańsku dla wychowanków pieczy zastępczej (warsztaty, szkolenia, coaching, terapia) mającego bezpośredni wpływ na kształtowanie się samodzielnej drogi wychowanków pieczy zastępczej.

3. Wspieranie osób i rodzin wymagających systematycznej pomocy ukierunkowane na poprawę ich funkcjonowania poprzez zaangażowanie wolontariuszy i społeczności lokalnej:

- Wdrożenie modelu obsługi prawnej dostępnej lokalnie dla mieszkańców i mieszkańek Gdańska;
- Rozwój działań profilaktycznych na rzecz rodzin w kryzysie;
- Rozwijanie Miejskiego Systemu Interwencji Kryzysowej;
- Rozwijanie oferty wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego;
- Operacjonalizację rozwiązań zaprogramowanych w Gdańskim Modelu Integracji Imigrantów oraz Modelu na rzecz Równego Traktowania;
- Rozwój sieci współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i biznesem.

4. Rozwijanie środowiskowego wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów w kierunku deinstytucjonalizacji usług społecznych umożliwiającą utrzymanie tych osób w miejscu zamieszkania:

- Zwiększanie i rozwijanie oferty wsparcia dla osób starszych, samotnych, chorych oraz osób z niepełnosprawnością;
- Pozyskanie przez Miasto Gdańsk środków w ramach programu Centra Opiekuńczo-Mieszkalne na jego budowę i funkcjonowanie;
- Zabezpieczenie środków na świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;

- Zwiększenie liczby miejsc w środowiskowych domach samopomocy, w szczególności dla osób ze sprzężoną i głęboką niepełnosprawnością oraz osób z autyzmem, pod warunkiem pozyskania środków z budżetu państwa;
- Zwiększenie liczby zakontraktowanych miejsc w domach pomocy społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych oraz przewlekłe psychicznie chorych.

5. Kontynuację wdrażania rozwiązań wynikających z Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego deinstytucjonalizujących system wsparcia osób zagrożonych i wykluczonych społecznie oraz wzmacnianie działań Gdańskiego Programu Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych:

- Utworzenie nowych miejsc w mieszkaniach wspomaganych oraz mieszkaniach ze wsparciem dla osób wykluczonych/zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Wzmocnienie i rozszerzenie działań podejmowanych przez Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych, wykorzystanie możliwości ekonomii społecznej i społecznej odpowiedzialności biznesu.

6. Wdrażanie nowych rozwiązań w obszarze profilaktyki, interwencji i integracji osób w kryzysie bezdomności umożliwiającą skuteczniejszą odpowiedź na ich potrzeby:

- Testowanie nowych, systemowych usług wsparcia w nurcie redukcji szkód, adresowanej do osób z bezdomności ulicznej;
- Dostosowanie istniejącej infrastruktury placówek dla osób w kryzysie bezdomności oraz zatrudnionej kadry do standardów wynikających z Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w tym utworzenie schroniska z usługami opiekuńczymi.

7. Dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców i pracowników:

- Adaptacja pomieszczeń po Gdańskim Pogotowiu Opiekuńczym przy ul. K. Leczkowa 1A;
- Rozwój infrastruktury komórek MOPR – nowa siedziba CPS 8;
- Dalszy rozwój sieci form opieki nad dzieckiem do lat 3.

8. Wspieranie i inicjowanie współpracy pomiędzy partnerami działającymi na rzecz rozwoju społecznego gdańszczan i gdańszczanek:

- Doskonalenie zawodowe pracowników;
- Zapewnienie stałego wsparcia merytorycznego i technicznego w zakresie pozyskiwania danych i sprawozdawczości w systemie POMOST Std.;
- Prowadzenie monitoringu, analiz i badań społecznych w obszarze działalności rozwoju społecznego i pomocy społecznej;
- Doskonalenie systemu zarządzania usługami społecznymi w oparciu o elektroniczne narzędzie WITKAC rozszerzone o aplikację zawierającą katalog usług społecznych;
- Testowanie nowych rozwiązań pracy i usług w obszarze rozwoju społecznego i pomocy społecznej.
- Tworzenie warunków do adekwatnej odpowiedzi Miasta na ujawniające się w związku z pandemią nowe potrzeby społeczne przy jednoczesnym kontynuowaniu realizacji priorytetowych kierunków w obszarze rozwoju społecznego.